

Invloed van beoordelingsmethoden op interbeoordelaarsbetrouwbaarheid

Een onderzoek naar referentieteksten versus analytische formulieren
in schrijfvaardigheidsbeoordelingen in het voortgezet onderwijs

Radboud Universiteit

Bachelorscriptie

Sophie Plattel

s1061672

Datum: 2 juni 2024

Begeleider: prof. dr. J.J.M. Schoonen

Tweede lezer: M. Czajkowski, MA

Taalwetenschap, Faculteit der Letteren

Radboud Universiteit Nijmegen

Inhoudsopgave

Voorwoord	IV
Samenvatting.....	1
1 Inleiding	2
1.1 Aanleiding voor het onderzoek.....	2
1.2 Theoretisch kader.....	2
1.2.1 Wat houdt de analytische beoordelingsmethode in?.....	3
1.2.2 Wat houdt de holistische beoordelingsmethode in?.....	4
1.2.3 Zijn holistische beoordelingen betrouwbaarder dan analytische beoordelingen?	5
1.2.4 Beoordelingseffecten die mogelijk kunnen optreden	5
1.2.5 Wat houdt benchmark rating in?.....	6
1.2.6 De beoordelingsmethode in het peilingsonderzoek Schrijfvaardigheid	7
1.3 Probleemstelling	8
1.4 Huidig onderzoek.....	8
2 Methode	9
2.1 Onderzoeksontwerp	9
2.2 Materialen	10
2.3 Participanten	10
2.3.1 Leerlingen	11
2.3.2 Beoordelaars	11
2.4 Procedure	11
2.5 Data-analyse.....	12
3 Resultaten.....	14
3.1 Holistische beoordelingen.....	14
3.2 Analytische beoordelingen.....	15
3.3 Enquête	16
4 Discussie	19
4.1 Holistisch beoordelen met referentieteksten	19
4.2 Beoordelen met een analytisch beoordelingsformulier.....	19
4.3 Vergelijking van de beoordelingsmethoden	20
4.5 De ervaring van de beoordelaars.....	20
4.4 Vergelijking met eerdere literatuur	21
4.5 Tekortkomingen van het onderzoek.....	21
4.6 Beantwoorden van de onderzoeksvraag.....	22
5 Referenties	23
6 Bijlagen.....	25
Bijlage 1: Data Management Plan	25

Bijlage 2: De geselecteerde schrijfp opdrachten.....	29
Svo05 Kortere zomervakantie.....	29
Svo06 Nepnieuws	29
Svo08 Een recept voor pannenkoeken	30
Svo11 Sportveld.....	31
Svo20 Baasjes gezocht.....	32
Bijlage 3: De holistische beoordelingsformulieren en referentieteksten van de in het huidig onderzoek gebruikte schrijfp opdrachten	34
Svo05 Kortere zomervakantie.....	34
Svo06 Nepnieuws	47
Svo08 Een recept voor pannenkoeken	57
Svo11 Ons sportveld	66
Svo20 Baasjes gezocht.....	76
Bijlage 4: Het analytische beoordelingsformulier	84
Bijlage 5: De kappawaarden van de analytische beoordelingen.....	86

Voorwoord

Voor u ligt de bachelorscriptie *Invloed van beoordelingsmethoden op interbeoordelaarsbetrouwbaarheid: Een onderzoek naar referentieteksten versus analytische formulieren in schrijfvaardigheidsbeoordelingen in het voortgezet onderwijs*, waar ik van september 2023 tot en met juni 2024 aan heb gewerkt. Het schrijven van deze scriptie was onderdeel van de bachelor Taalwetenschap aan de Radboud Universiteit.

Tijdens mijn stage heb ik kennisgemaakt met Cito, een organisatie voor het ontwikkelen en afnemen van toetsen. Ik heb het hier tijdens mijn stage erg naar mijn zin gehad. Toen toetsdeskundige Ton van Bruggen aangaf dat ik mijn scriptieonderzoek eventueel ook bij Cito mocht uitvoeren, had dat zeker mijn interesse. Hij maakte mij bekend met het peilingsonderzoek Schrijfvaardigheid en gaf mij de ruimte om mij verder te verdiepen in de mogelijkheden bij het beoordelen van schrijfvaardigheid in het voortgezet onderwijs. Het onderwerp vond ik erg boeiend en ik ben dan ook dankbaar dat ik de kans kreeg mijn bachelorscriptie hierover te schrijven.

Ik wil graag mijn begeleider, prof. dr. Rob Schoonen, bedanken voor zijn ondersteuning, betrokkenheid, feedback en geduld. Ook wil ik graag mijn tweede lezer, M. Czajkowski, MA, bedanken voor haar enthousiasme en feedback. Daarnaast wil ik graag de medewerkers van Cito bedanken voor hun betrokkenheid. In het bijzonder wil ik Ton van Bruggen en Friso Koman bedanken voor hun altijd snelle hulp en fijne ondersteuning. Tot slot wil ik graag mijn familie en vrienden bedanken voor hun interesse in mijn scriptieonderzoek en voor hun ondersteuning tijdens het schrijven ervan.

Ik wens u veel leesplezier.

Sophie Plattel

Nijmegen, 2 juni 2023

Samenvatting

Er zijn zorgen over het schrijfvaardigheidsniveau van leerlingen in het primair onderwijs in Nederland. Uit het meest recente peilingsonderzoek blijkt wel één op de vier leerlingen risico loopt om met onvoldoende schrijfvaardigheid te starten aan het voortgezet onderwijs. Er is weinig zicht op de schrijfvaardigheid van leerlingen, dus er is een nieuw peilingsonderzoek Schrijfvaardigheid opgezet. Voorafgaand aan de hoofdmeting wordt een pretest uitgevoerd om de geschiktheid van de opgaven voor de voortgezet-onderwijspopulatie te onderzoeken. Het doel van deze pretest is om de betrouwbaarheid en validiteit van de schrijftoets te waarborgen voor het peilingsonderzoek Schrijfvaardigheid in het voortgezet onderwijs.

In dit onderzoek is onderzocht welke beoordelingsmethode bij een grootschalig onderzoek zoals de peiling Schrijfvaardigheid een hogere interbeoordelaarsbetrouwbaarheid heeft. Deze beoordelingsmethoden zijn holistisch beoordelen aan de hand van referentieteksten en analytisch beoordelen aan de hand van een klassiek analytisch nakijkformulier. Ook is er gekeken naar hoe beoordelaars de verschillende beoordelingsmethoden ervaren.

Om dit te onderzoeken is een selectie van de schrijfproducten die zijn verzameld voor de pretest zowel holistisch als analytisch beoordeeld. Elk schrijfproduct is binnen elke beoordelingsmethode tweemaal beoordeeld om de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid vast te kunnen stellen en te kunnen vergelijken. Om te achterhalen hoe de beoordelaars de verschillende beoordelingsmethoden hebben ervaren is er een enquête opgesteld en data verzameld.

De onderzoeksresultaten toonden aan dat hoewel het gebruik van referentieteksten een hogere interbeoordelaarsbetrouwbaarheid suggereerde in vergelijking met het analytisch beoordelingsformulier, de algehele interbeoordelaarsbetrouwbaarheid zwak was. De resultaten varieerden afhankelijk van schoolniveau en schrijfo opdracht. Beoordeling met referentieteksten werd intuïtiever gevonden door beoordelaars, maar beide methoden hadden tekortkomingen, zoals een laag aantal gepaarde beoordelingen en verschillen in precondities. De conclusie was dat hoewel referentieteksten de betrouwbaarheid leken te verbeteren, verdere aanpassingen en onderzoek nodig waren om de validiteit en betrouwbaarheid te versterken.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor het onderzoek

Er zijn aanzienlijke zorgen over het schrijfvaardigheidsniveau van leerlingen in het primair onderwijs in Nederland. Uit het meest recente peilingsonderzoek in het basisonderwijs blijkt dat slechts 73% van de leerlingen het fundamentele niveau 1F voor schrijfvaardigheid behaalt aan het eind van de basisschool (Inspectie van het Onderwijs, 2021). Dit betekent dat wel 27% van de leerlingen risico loopt om met onvoldoende schrijfvaardigheid te starten aan het voortgezet onderwijs. De resultaten van dit peilingsonderzoek riepen de vraag op wat de staat is van de schrijfvaardigheid van leerlingen in het voortgezet onderwijs. Helaas is er weinig tot geen zicht op de schrijfvaardigheid van leerlingen in het voortgezet onderwijs doordat recente grootschalige onderzoeken die inzicht geven in de schrijfprestaties van leerlingen ontbreken (Cito, persoonlijke communicatie, 12 januari 2022).

Vanwege het gebrek aan inzicht in de schrijfprestaties is er een nieuw peilingsonderzoek Schrijfvaardigheid opgezet. Het peilingsonderzoek Schrijfvaardigheid is het derde peilingsonderzoek dat in de onderbouw van het voortgezet onderwijs wordt uitgevoerd. Het doel van het peilingsonderzoek Schrijfvaardigheid is het geven van een betrouwbaar en valide beeld van het schrijfniveau van leerlingen in het tweede jaar van het voortgezet onderwijs op alle schoolniveaus. Om dit doel te bereiken wordt er een reeks schrijftaken ontwikkeld waarmee op verschillende niveaus wordt nagegaan wat de leerlingen kunnen.

Voorafgaand aan de hoofdmeting wordt een pretest uitgevoerd om de geschiktheid van de opgaven voor de voortgezet-onderwijspopulatie te onderzoeken. Het doel van deze pretest is om de betrouwbaarheid en validiteit van de schrijftoets te waarborgen voor het peilingsonderzoek Schrijfvaardigheid in het voortgezet onderwijs.

Als beoordelingsmethode is er gekozen voor de benchmark-beoordelingsmethode. Deze beoordelingsmethode wordt gezien als een combinatie van holistisch beoordelen en criteriumgericht beoordelen (Bouwer et al., 2023). Doorgaans wordt er door Cito bij het beoordelen van schrijfproducten gebruikgemaakt van analytische beoordelingsmethoden (Cito, persoonlijke communicatie, 10 oktober 2023). Dat er bij dit peilingsonderzoek gebruik wordt gemaakt van een holistische beoordelingsmethode is dus uitzonderlijk. Er is voor deze beoordelingsmethode gekozen omdat uit onderzoek blijkt dat er bij het holistisch beoordelen van schrijfproducten een hogere interbeoordelaarsbetrouwbaarheid zou zijn dan bij analytisch beoordelen (Weigle, 2002). Het is nog niet vastgesteld of de holistische beoordelingsmethode daadwerkelijk een hogere interbeoordelaarsbetrouwbaarheid biedt bij de peiling Schrijfvaardigheid. In dit bachelorwerkstuk zal worden gekeken of binnen de pretest van het peilingsonderzoek Schrijfvaardigheid de holistische beoordelingsmethode een hogere interbeoordelaarsbetrouwbaarheid biedt dan de analytische beoordelingsmethode.

1.2 Theoretisch kader

In het domein van schrijfvaardigheidsonderzoek worden verschillende beoordelingsmethoden toegepast om de kwaliteit van geschreven teksten te evalueren. Een belangrijk onderscheid binnen deze methoden is het onderscheid tussen de analytische en holistische beoordelingsmethode. Deze benaderingen verschillen in hun aanpak van het beoordelen van teksten en hebben elk hun eigen voor- en nadelen. Het begrijpen van deze benaderingen is essentieel omdat de in het peilingsonderzoek gebruikte benchmark-beoordelingsmethode doorgaans wordt beschouwd als een combinatie van beide benaderingen. De genoemde beoordelingsmethoden zullen in dit theoretisch kader worden besproken om inzicht te bieden

in hun werking, voor- en nadelen, en om te illustreren waarom de benchmark-beoordelingsmethode geschikt is voor het peilingsonderzoek Schrijfvaardigheid.

1.2.1 Wat houdt de analytische beoordelingsmethode in?

Bij de analytische beoordelingsmethode worden teksten niet slechts met een enkele globale score beoordeeld, maar op basis van diverse aspecten van het schrijven of specifieke criteria. De analytische beoordelingsmethode kan gedetailleerdere inzichten bieden over de schrijfvaardigheid van leerlingen (Weigle, 2002). Veel schrijfspecialisten geven de voorkeur aan analytische beoordelingsmethoden omdat deze meer informatie bieden over de prestaties van de schrijver op verschillende aspecten van het schrijven Weigle (2002).

Ten opzichte van holistisch beoordelen heeft analytisch beoordelen een aantal voordelen. Volgens Weigle (2002) is het belangrijkste voordeel van een analytische beoordelingsmethode dat het beter bruikbare diagnostische gegevens biedt over de schrijfvaardigheid van leerlingen. Het stelt beoordelaars in staat om onderscheid te maken tussen verschillende aspecten van de schrijfvaardigheid en kan beoordelaars gedetailleerd inzicht geven in de specifieke sterke en zwakke punten van een schrijfproduct (Elliot, Perelman, & White, 2012; Weigle, 2002). Een ander voordeel van analytisch beoordelen is dat deze methode nuttiger kan zijn bij het trainen van beoordelaars, met nadruk op het trainen van onervaren beoordelaars. Volgens Francis (1977) en Adams (1981), zoals geciteerd in Weir (1990), kunnen onervaren beoordelaars de beoordelingscriteria gemakkelijker begrijpen en toepassen in afzonderlijke schalen, dan wanneer zij holistische schalen gebruiken.

Nog een voordeel is de betrouwbaarheid van de analytische beoordelingsmethode. Analytische beoordelingsmethoden kunnen betrouwbaarder zijn dan holistische beoordelingsmethoden doordat er meerdere scores aan elke tekst worden gegeven (Weigle, 2002).

Analytische beoordelingsmethoden kennen ook een aantal nadelen. Beoordelen aan de hand van een analytisch model duurt langer dan beoordelen aan de hand van een holistisch model. Het kan een tijdrovende beoordelingsmethode zijn die meer moeite kost, vooral bij grote aantallen te beoordelen schrijfproducten (Cumming et al., 2005; Elliot et al., 2012). Volgens Weigle (2002) komt dit doordat lezers voor elke tekst meerdere beslissingen moeten nemen. Een ander door Weigle (2002) ondervonden nadeel is dat er een groot deel van de data die door de analytische beoordelingsschaal zijn verzameld verloren gaan als de verschillende schaalscores worden gecombineerd tot één eindscore. Dit kan resulteren in een verlies van informatie over de specifieke sterke en zwakke punten van de tekst. Echter is dit niet per sé een zwakte van de methode, maar eerder van hoe de beoordelingsmethode wordt gebruikt.

Een ander nadeel van de analytische beoordelingsmethode is dat ervaren beoordelaars die vertrouwd zijn met een specifieke analytische methode mogelijk onbewust geneigd zijn om hun beoordeling meer holistisch te benaderen. Dit komt doordat de individuele analytische scores uiteindelijk worden samengevoegd tot een totaalscore. Hierdoor kunnen beoordelaars hun oordeel aanpassen op basis van hun verwachtingen van deze totaalscore (Weigle, 2002). Dit fenomeen staat bekend als het 'halo-effect', waarbij de algehele indruk van de tekst invloed heeft op de deelscores. Dit kan resulteren in een vertroebeling van de gedetailleerde inzichten die de analytische benadering eigenlijk zou moeten bieden (Kim, 2020).

Om dit te voorkomen is het belangrijk om beoordelaars bewust te maken van deze neiging en hen te trainen in het consistent toepassen van de analytische beoordelingscriteria. Dit kan worden bereikt door middel van regelmatige trainingssessies, feedbackmechanismen en het gebruik van duidelijke rubrieken die de beoordelingscriteria expliciet maken (Weigle, 2002).

Bovendien kan het nuttig zijn om de beoordeling in aparte rondes uit te voeren, waarbij beoordelaars niet kunnen terugkijken naar hun andere cijfers voor andere aspecten. Door deze aanpak wordt voorkomen dat de beoordelaars door hun eerdere scores worden beïnvloed en wordt de objectiviteit van de beoordelingen bevorderd. Daarnaast kan het nuttig zijn om meerdere beoordelaars te betrekken bij de beoordeling en om interbeoordelaarsbetrouwbaarheid te controleren om ervoor te zorgen dat de scores consistent en objectief blijven. Deze aanpak is echter niet uniek voor de analytische beoordelingsmethode (Weigle, 2002).

Nog een ander nadeel van analytisch beoordelen is dat, ondanks het gebruik van specifieke criteria bij het beoordelen van een schrijfproduct, de interpretatie van deze criteria door de beoordelaars kan worden beïnvloed door hun persoonlijke referentiekaders, voorkeuren en oordelen (Elliot et al., 2012). Deze subjectiviteit kan leiden tot variabiliteit in de beoordelingen van verschillende beoordelaars van een en hetzelfde schrijfproduct.

1.2.2 Wat houdt de holistische beoordelingsmethode in?

Bij de holistische beoordelingsmethode wordt een enkele score toegekend aan een tekst op basis van de algemene indruk (Weigle, 2002). Hoewel er in een 'typische' holistische beoordeling een enkele score wordt gebruikt, wordt deze score vaak bepaald aan de hand van specifieke criteria die verschillende aspecten van het schrijven omvatten, zoals inhoud, organisatie, stijl en coherentie. Deze criteria worden vaak vastgesteld in een beoordelingsschaal, die wordt aangevuld met een aantal ankerteksten die verschillende schrijfniveaus vertegenwoordigen. Beoordelaars worden getraind om zich aan deze beoordelingsschaal te houden bij het beoordelen van teksten. Hoewel de holistische benadering een enkele score oplevert, is deze score gebaseerd op de evaluatie van verschillende aspecten van het schrijven volgens de vastgestelde criteria (Weigle, 2002).

De holistische beoordelingsmethode heeft een aantal voordelen. Deze beoordelingsmethode is een snellere, en daardoor ook goedkopere methode. Volgens Weigle (2002) komt dit doordat het sneller is om een tekst eenmalig te lezen en een enkele score toe te kennen, dan wanneer je de tekst meerdere keren moet lezen met elke keer de nadruk op een ander aspect van het schrijven.

Verder stelt White (1984) dat holistische beoordelingsmethoden waardevoller kunnen zijn dan analytische beoordelingsmethoden. Bij analytische beoordelingsmethoden zou er te veel aandacht worden besteed aan specifieke aspecten, waardoor het samenhangend geheel van de tekst verloren kan gaan. Holistische beoordelingsmethoden richten zich daarentegen op de algehele indruk en effectiviteit van de tekst als geheel, waarbij niet alleen de afzonderlijke aspecten worden beoordeeld, maar ook hoe deze aspecten samenwerken om een coherent geheel te vormen (White, 1984). Dit kan resulteren in een beoordeling die meer in lijn is met de authentieke reactie van een lezer, omdat holistisch beoordelen de tekst beschouwt als een samenhangend geheel dat een bepaalde indruk achterlaat. Daarom wordt betoogd dat holistische beoordelingsmethoden een vollediger evaluatie van de tekst kunnen bieden, waarbij de algehele kwaliteit en effectiviteit beter worden weerspiegeld.

De holistische beoordelingsmethode kent ook zijn nadelen. Een van deze nadelen is dat één enkele score vaak geen bruikbare diagnostische gegevens over iemands schrijfvaardigheid verschaft doordat beoordelaars geen onderscheid kunnen maken in verschillende aspecten van schrijfvaardigheid (Weigle, 2002). Verschillende schrijvers hebben verschillende sterke en zwakke punten in hun schrijfvaardigheid die met een holistische beoordelingsmethode niet naar voren zullen komen.

Een ander nadeel is dat wanneer er één holistische beoordelingsschaal wordt gebruikt, beoordelaars deze niet altijd allemaal hetzelfde toepassen. Weigle (2002) geeft als voorbeeld dat de ene beoordelaar een tekst hoog kan beoordelen vanwege de retorische eigenschappen, terwijl een andere beoordelaar een zelfde score kan geven vanwege de linguïstische eigenschappen. Dit is echter niet uniek aan holistisch beoordelen, subjectiviteit kan ook bij analytisch beoordelen eenzelfde rol spelen. Uit eerder onderzoek blijkt ook dat holistische beoordelingen correlatie tonen met oppervlakkige kenmerken, zoals bijvoorbeeld de kwaliteit van het handschrift (Markham, 1976). Dit roept echter vragen op over de intersubjectiviteit van holistische beoordelingen. Men kan zich bijvoorbeeld afvragen of de kwaliteit van het handschrift wel een relevant criterium is voor de beoordeling van schrijfvaardigheid. Deze bevindingen benadrukken dus de noodzaak van kritische reflectie op de gebruikte beoordelingsmethoden en de mogelijke invloed van subjectiviteit en oppervlakkige kenmerken op de beoordelingen (Markham, 1976).

1.2.3 Zijn holistische beoordelingen betrouwbaarder dan analytische beoordelingen?

Holistische beoordelingen kunnen minder gedetailleerde informatie verschaffen over sterke en zwakke punten van een student (Lai et al., 2014). Echter kunnen holistische beoordelingen volgens Bouwer et al. (2023) de validiteit van de beoordeling vergroten doordat de algehele kwaliteit en effectiviteit van een tekst wordt geëvalueerd. Hierdoor is een breder begrip van de schrijfvaardigheid van de student mogelijk.

Analytische beoordelingen kunnen meer valide zijn voor het vaststellen van specifieke aspecten van schrijfvaardigheid. Een deel van de informatie kan wel verloren gaan als de scores op verschillende criteria worden gecombineerd tot een enkele samengestelde score (Weigle, 2002). Een ander punt dat de validiteit kan aantasten is dat beoordelaars moeite kunnen hebben om de verschillende kenmerken te onderscheiden. Dit kan leiden tot een onterechte overlap tussen de scores, en dus een verminderde validiteit (Weigle, 2002).

Analytische beoordelingen kunnen betrouwbaarder zijn dan holistische scores. Net zoals dat betrouwbaarheid doorgaans toeneemt wanneer er extra items aan een discreet-puntentest worden toegevoegd, neigt een beoordelingsschema waarbij meerdere scores aan elk script worden gegeven een hogere betrouwbaarheid te hebben (Hamps-Lyons, 1991b, zoals geciteerd in Weigle, 2002). Een andere factor die de betrouwbaarheid van analytische beoordelingen hoger maakt is dat beoordelaars gedetailleerde richtlijnen hebben om te volgen. Hierdoor wordt de consistentie gehandhaafd (Bouwer et al., 2023). Het is echter belangrijk op te merken dat het samenvoegen van scores niet per se inherent is aan analytisch beoordelen. Dit betekent dat analytische beoordelingen niet noodzakelijkerwijs vereisen dat individuele scores worden samengevoegd tot één algemene score, in tegenstelling tot holistische benaderingen. Toch kunnen holistische beoordelingen ook leiden tot een hogere interbeoordelaarsbetrouwbaarheid doordat beoordelaars een globale indruk van de tekst vormen en minder afhankelijk zijn van specifieke beoordelingscriteria (Bouwer et al., 2023).

1.2.4 Beoordelingseffecten die mogelijk kunnen optreden

Bij het beoordelen van schrijfproducten zijn er verschillende beoordelingseffecten die kunnen optreden. Deze beoordelingseffecten kunnen zich verschillend manifesteren binnen holistische en analytische beoordelingen. Zo bestaat bijvoorbeeld het eerder benoemde halo-effect. Bij analytisch beoordelen kan het halo-effect optreden wanneer beoordelaars een algemene indruk vormen van een werk en hun oordeel laten beïnvloeden door deze algemene indruk, zonder de

specifieke kenmerken van het werk afzonderlijk te evalueren. Dit kan leiden tot vertekeningen in de beoordeling en inconsistenties tussen beoordelaars (Lai et al., 2014).

Daarnaast bestaat ook de zogenaamde severity bias. Dit verschijnsel houdt in dat beoordelaars de neiging kunnen hebben om systematisch te mild of te streng te beoordelen, wat kan leiden tot vertekeningen in de scores en inconsistenties tussen beoordelaars. Bij holistisch beoordelen zou dit idealiter geen invloed moeten hebben op de rangorde waarin de schrijfproducten worden geplaatst. Wel kan het van invloed zijn op de absolute waarden van deze rangorde op de beoordelingsschaal, en daardoor mogelijk ook het toegekende cijfer voor het schrijfproduct. Het trainen van beoordelaars kan helpen om de severity bias te verminderen (Fahim & Bijani, 2011).

Ook bestaat de central tendency bias, wat verwijst naar de neiging van beoordelaars om scores te concentreren rond het gemiddelde, modus of mediaan en extreme scores te vermijden. Bij beide beoordelingsmethoden kunnen beoordelaars de neiging hebben om scores te concentreren rond het gemiddelde vanwege een algemene indruk van het essay als geheel. Dit kan leiden tot een beperkt gebruik van de volledige scoreschaal en een gebrek aan differentiatie tussen essays van verschillende kwaliteit (Leckie & Baird, 2011).

1.2.5 Wat houdt benchmark rating in?

Zoals eerder besproken is er in het peilingsonderzoek Schrijfvaardigheid gekozen voor een benchmark rating procedure als beoordelingsmethode, een methode die doorgaans wordt gezien als een combinatie van holistisch en criteriumgericht beoordelen. Deze criteria zijn specifiek en meetbaar en dienen als referentiepunt voor het beoordelen van de prestatie op een bepaald gebied van schrijfvaardigheid (Bouwer et al., 2023).

Benchmark rating is een beoordelingsmethode waarbij een schrijfproduct wordt beoordeeld door deze te vergelijken met vooraf vastgestelde benchmarks, ofwel referentieteksten. Deze referentieteksten functioneren als referentiepunt waarmee de kwaliteit van het te beoordelen schrijfproduct wordt vergeleken (Bouwer et al., 2023). Bij het toepassen van benchmark rating worden er representatieve referentieteksten gebruikt die een scala aan tekstkwaliteit vertegenwoordigen. Beoordelaars vergelijken vervolgens het te beoordelen schrijfproduct met deze benchmarks op een continue beoordelingsschaal.

Door teksten te vergelijken met referentieteksten wordt een objectieve maatstaf geboden voor de beoordeling van de tekstkwaliteit. Doordat de schrijfproducten worden vergeleken met vooraf bepaalde referentieteksten als norm, kunnen beoordelaars consistentie behouden in hun beoordelingen (Bouwer et al., 2023). Dit is een voordeel van benchmark rating ten opzichte van analytisch beoordelen, omdat het gebruik maken van vooraf vastgestelde benchmarks als referentiepunten voor het beoordelen van teksten zorgt voor meer consistentie en objectiviteit in de beoordelingen. Ook ten opzichte van holistisch beoordelen is dit een voordeel, omdat het van invloed kan zijn op de waarden van de rangorde van de teksten op de beoordelingsschaal.

Een ander voordeel van deze beoordelingsmethode is dat criteriagerichte beoordelingen worden vergemakkelijkt. Volgens Bouwer et al. (2023) komt dit doordat de referentieteksten de analytische kenmerken operationaliseren en illustreren. Dit betekent dat beoordelaars specifieke criteria hebben om de tekst te beoordelen en dat deze criteria duidelijk zijn gedefinieerd en uitgelegd. Hierdoor kunnen beoordelaars systematisch en consistent de tekst evalueren op basis van deze criteria. Het is belangrijk om onderscheid te maken tussen wat er

wordt beoordeeld (geheel of aspecten) en hoe het wordt beoordeeld (algemene indruk, met referentieteksten, elementen tellen, etc.), zoals ook opgemerkt door Bouwer et al (2023). Dit is een ander voordeel van benchmark rating ten opzichte van analytisch beoordelen, omdat bij analytische beoordelingsformulieren de beoordelingscriteria doorgaans gevoeliger zijn voor verschillende interpretaties door de beoordelaars. Benchmark rating kan nuttig zijn bij het trainen van beoordelaars omdat het duidelijke referentiepunten biedt voor het beoordelen van teksten en het vermogen van beoordelaars om specifieke sterke en zwakke punten te identificeren, kan vergroten.

Het voornaamste voordeel van benchmark rating is dat deze beoordelingsmethode kan leiden tot betrouwbare en generaliseerbare beoordelingen van de kwaliteit van een schrijfproduct. Door studententeksten te vergelijken met vooraf bepaalde benchmarks op een continue beoordelingsschaal wordt een constante vergelijking met een vastgesteld criterium mogelijk gemaakt. Dit kan helpen bij het verminderen van variabiliteit tussen beoordelaars en zorgen voor consistentere en objectievere beoordelingen van tekstkwaliteit (Bouwer et al., 2023). Benchmark rating kent ook een aantal nadelen. Ten eerste kan de constructie van benchmark schalen een uitdagend proces zijn dat zowel tijd en expertise vereist. Het selecteren en definiëren van benchmarks die representatief zijn voor de verschillende niveaus van de schrijfproducten kan complex zijn. Het bereiken van een consensus over de kwaliteit van deze benchmarks kan dan ook een uitdaging vormen, voornamelijk bij een groter aantal benchmarks (Bouwer et al., 2023). Het toepassen van benchmark rating in de praktijk van het onderwijs kan ook beperkingen met zich meebrengen, zoals de behoefte aan gedetailleerde instructies en training voor beoordelaars (Bouwer et al., 2023).

1.2.6 De beoordelingsmethode in het peilingsonderzoek Schrijfvaardigheid

Bij het peilingsonderzoek Schrijfvaardigheid zijn schrijfproducten van leerlingen beoordeeld met een hybride vorm tussen holistisch en analytisch beoordelen. Het holistische benchmark rating model wordt toegepast omdat dit recht doet aan het feit dat een goede tekst geen vaste kenmerken heeft wat betreft structuur en inhoud. Er zijn meerdere effectieve manieren om het communicatiedoel te bereiken en om aan te sluiten bij het beoogde publiek (Van Bruggen et al., 2024). Aan de andere kant worden specifieke aspecten van de schrijfproducten analytisch beoordeeld. Deze analytische benadering is bedoeld om een dieper inzicht te verkrijgen in de schrijfvaardigheid van leerlingen op specifieke kenmerken, zoals grammatica, woordenschat en stijl. De combinatie van holistisch en analytisch beoordelen wordt gerechtvaardigd door de noodzaak om zowel de algemene kwaliteit van de tekst als specifieke aspecten ervan te evalueren (Van Bruggen et al., 2024).

Deze benadering kan worden gezien als een soort herhaalde metingen, waarbij de holistische beoordeling de algehele indruk van de tekst vertegenwoordigt, terwijl de analytische beoordelingen gericht zijn op afzonderlijke aspecten. Het doel is om een uitgebalanceerd beeld te krijgen van de schrijfvaardigheid van leerlingen, waarbij zowel de samenhang van de tekst als de competentie op specifieke gebieden worden beoordeeld.

Dat er door Van Bruggen et al. (2024) wordt gesteld dat er meerdere effectieve manieren zijn om het communicatiedoel te bereiken, roept in combinatie met benchmark rating vraagtekens op. Het gebruik van referentieteksten kan namelijk suggereren dat bepaalde aspecten van schrijfvaardigheid een hogere prioriteit krijgen dan andere. Als in de benchmarkteksten bijvoorbeeld vooral de nadruk wordt gelegd op de structuur van de tekst, maar niet op de zinsopbouw, wordt het dan niet beperkt tot slechts één manier om het communicatiedoel te bereiken?

1.3 Probleemstelling

Een van de doelen van de pretest van het peilingsonderzoek Schrijfvaardigheid betreft de kwaliteit van de beoogde meetinstrumenten (Van Bruggen et al., 2024). Het gaat hier onder andere over de beoordelingsmethode. De vraag is of de beoordelingsmethode die in het peilingsonderzoek wordt gebruikt daadwerkelijk een hogere interbeoordelaarsbetrouwbaarheid heeft dan een door Cito doorgaans gebruikt analytisch nakijkformulier. Gezien de verschillende aspecten van schrijfvaardigheid en de complexiteit van de beoordelingsprocessen is het van belang om zowel de analytische als benchmark benadering te onderzoeken. Dit om te bepalen welke methode consistentere resultaten oplevert en daarmee bijdraagt aan een betrouwbare beoordeling van schrijfvaardigheid in het voortgezet onderwijs.

1.4 Huidig onderzoek

In dit onderzoek zal er worden gekeken welke beoordelingsmethode bij een grootschalig onderzoek zoals de peiling Schrijfvaardigheid een hogere interbeoordelaarsbetrouwbaarheid heeft. Deze beoordelingsmethoden zijn holistisch beoordelen aan de hand van referentieteksten en analytisch beoordelen aan de hand van een klassiek analytisch nakijkformulier. Ook zal er worden gekeken naar hoe beoordelaars de verschillende beoordelingsmethoden hebben ervaren. De vraag die in dit onderzoek centraal staat is:

Leidt het gebruik van referentieteksten bij het beoordelen van de pretest van de peiling Schrijfvaardigheid in het voortgezet onderwijs tot een hogere interbeoordelaarsbetrouwbaarheid dan wanneer er wordt beoordeeld aan de hand van een analytisch beoordelingsformulier?

Op basis van de besproken literatuur en om de onderzoeksvraag te beantwoorden zijn er twee deelvragen opgesteld.

Deelvraag 1: Zijn de in het peilingsonderzoek gebruikte holistische beoordelingen betrouwbaarder dan analytische beoordelingen?

Deelvraag 2: Hoe ervaren beoordelaars de beoordelingsmethoden die worden toegepast bij het beoordelen van schrijfopdrachten?

Om dit te onderzoeken is een selectie van de schrijfproducten die zijn verzameld voor de pretest zowel holistisch als analytisch beoordeeld. Elk schrijfproduct is binnen elke beoordelingsmethode tweemaal beoordeeld om de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid vast te kunnen stellen en te kunnen vergelijken. Om te achterhalen hoe de beoordelaars de verschillende beoordelingsmethoden hebben ervaren is er een enquête opgesteld en data verzameld.

2 Methode

In de methodesectie zullen het onderzoeksontwerp, de materialen, de participanten, de procedure en de data-analyse worden besproken. Voor dit onderzoek is er een Data Management Plan gemaakt waarin de keuzes omtrent de onderzoeksdata zijn vastgelegd. Dit Data Management Plan staat in bijlage 1.

2.1 Onderzoeksontwerp

In het huidige onderzoek werd er onderzocht of bij een grootschalig onderzoek zoals de peiling Schrijfvaardigheid een hogere interbeoordelaarsbetrouwbaarheid wordt verkregen met een holistische of een analytische beoordelingsmethode.

De schrijfproducten van leerlingen zijn beoordeeld met één hybride vorm tussen holistisch en analytisch beoordelen. Elke leerling maakte minimaal twee en maximaal vier schrijftaken. Om meer datapunten te creëren heeft het team van Cito ervoor gekozen om te beoordelen met twee holistische schalen. De eerste schaal was *Communicatieve effectiviteit*, de tweede schaal was *Taalgebruik*.

Naast de holistische schaalbeoordelingen zijn er ook een aantal aspecten analytisch beoordeeld. Deze analytische beoordelingen zijn binnen het huidige onderzoek buiten beschouwing gelaten, want de holistische beoordelingen worden in het huidige onderzoek al vergeleken met analytische beoordelingen.

Aan de pretest van het peilingsonderzoek Schrijfvaardigheid hebben 264 leerlingen uit vijftien verschillende klassen deelgenomen. Zij maakten elk drie à vier schrijftaken uit een set van in totaal achttien schrijftaken. Deze schrijftaken werden verspreid over tien verschillende versies, ofwel ‘toetsboekjes’, in verschillende combinaties aangeboden. Aan elke versie zijn verschillende schoolniveaus en klassen toegekend.

Tabel 1

Het design van de pretest. Hier is de verdeling van de schrijfopdrachten over de verschillende versies gevisualiseerd.

Nummer	Titel	Versie												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
svo05	Kortere zomervakantie													
svo06	Nepnieuws													
svo08	Een recept voor pannenkoeken													
svo11	Ons sportveld													
svo20	Baasjes gezocht													

Voor het huidige onderzoek is er een selectie van de schrijfopdrachten uit de pretest gemaakt. De teksten die zijn geselecteerd zijn svo05, svo06, svo08, svo11, en svo20. Deze schrijfopdrachten zijn geselecteerd omdat elk schoolniveau (pro tot en met vwo) dan gerepresenteerd wordt. In tabel 1 is gevisualiseerd hoe de geselecteerde schrijfopdrachten zijn verdeeld over de verschillende versies. Deze schrijfopdrachten zijn ook geselecteerd omdat svo06 en svo11 zijn beoordeeld aan de hand van vijf schaalteksten, terwijl de overige

geselecteerde schrijfp opdrachten zijn beoordeeld aan de hand van drie schaalteksten. Op deze manier kan er worden onderzocht of het aantal schaalteksten invloed heeft op de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid.

De geselecteerde schrijfp opdrachten zijn in de pretest holistisch beoordeeld met de schaalteksten. Voor het huidige onderzoek hebben de beoordelaars ook de taak gekregen om de geselecteerde schrijfp opdrachten met een analytisch nakijkformulier te beoordelen. Alle schrijfproducten zijn zowel analytisch als holistisch tweemaal beoordeeld door verschillende beoordelaars om de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid te kunnen meten. Daarnaast is aan de beoordelaars gevraagd om een enquête in te vullen over hoe zij het beoordelen met de verschillende beoordelingsmethoden hebben ervaren.

2.2 Materialen

Voor de pretest zijn er door Cito in overleg met de klankbordgroep achttien schrijfp opdrachten ontwikkeld, waarbij verschillende genres en doelpublieken werden betrokken (Van Bruggen et al., 2024). Deze schrijfp opdrachten werden ontwikkeld op basis van het competentiemodel van de leerling uit het ECD-raamwerk (Mislevy et al., 2002; Mislevy et al., 2006, zoals geciteerd in Keuning, Swart, Scheltinga, Gruhn, Segers en Verhoeven, 2019), waarbij aandacht werd besteed aan aspecten van schrijfvaardigheid zoals samenhang, afstemming op doel en publiek, woordgebruik, spelling, grammatica, interpunctie en leesbaarheid. De opdrachten waren gericht op het activeren, informeren, instrueren, overtuigen en uiteenzetten. De opdrachten waren verdeeld over drie soorten publiek: leeftijdsgenoten, een algemeen publiek en functionarissen zoals een burgemeester, roostermaker en rector.

Het aantal schaalpunten op de holistische beoordelingsschaal hangt af van de complexiteit van het te produceren schrijfproduct van de leerling. De schaalteksten zijn door een toetsdeskundige Nederlands ontwikkeld met behulp van ChatGPT.

De schrijfp opdrachten en beoordelingen zijn gedaan via het softwarepakket Woots (z.d.). De leerlingen hebben via Woots de schrijfp opdrachten gemaakt, en de beoordelaars hebben via Woots de schrijfproducten kunnen ophalen. Het holistisch beoordelen aan de hand van referentieteksten werd ook in Woots uitgevoerd. Voor het analytisch beoordelen konden de beoordelaars de schrijfproducten ook ophalen in Woots, maar de beoordelingen hebben zij uiteindelijk uitgevoerd in een analytisch beoordelingsformulier in Excel. Alles is dus via software gedaan, niet met pen en papier. De data van de beoordelingen in Woots zijn geëxtraheerd en omgezet naar Excelbestanden.

Ook is er gebruikgemaakt van softwarepakket Qualtrics (Qualtrics, Provo, UT). Via Qualtrics is er een online enquête uitgezet die de beoordelaars konden invullen. Voor het analyseren van alle beoordelingsdata en de enquêtedata is er gebruikgemaakt van het softwarepakket RStudio (RStudio Team, 2020).

2.3 Participanten

In het onderzoek zijn er twee soorten participanten: de leerlingen die de schrijfp opdrachten hebben gemaakt en de beoordelaars die de hieruit resulterende schrijfproducten hebben beoordeeld.

2.3.1 Leerlingen

Doordat er een selectie uit de schrijfp opdrachten is gemaakt, hebben aan het huidige onderzoek uiteindelijk in totaal 194 leerlingen deelgenomen. Alle leerlingen zijn tweedejaars leerlingen van het voortgezet onderwijs. De leerlingen zijn verdeeld over verschillende versies uit het pretestonderzoek. In tabel 2 is de verdeling van de leerlingen over de verschillende versies te zien. De leerlingen komen van scholen uit heel Nederland. Voor de participatie van leerlingen zijn onderwijsinstellingen binnen het voortgezet onderwijs direct benaderd door Cito. De onderwijsinstellingen kregen geen compensatie voor hun deelname.

Tabel 2

De verdeling van de versies over verschillende schoolniveaus.

Versie	Leerlinginformatie
Versie 1	2 pro-klassen, 30 leerlingen
Versie 2	2 vmbo-b-klassen, 28 leerlingen
Versie 4	1 vmbo-bk-klas, 19 leerlingen
Versie 5	1 vmbo-bkgt-klas, 1 vmbo-kgt-klas, 30 leerlingen
Versie 6	2 vmbo-kgt-klassen, 42 leerlingen
Versie 7	1 vmbo-t/havo-klas, 21 leerlingen
Versie 10	1 havo/vwo-klas, 24 leerlingen

2.3.2 Beoordelaars

Aan het huidige onderzoek hebben elf beoordelaars deelgenomen. Deze beoordelaars hebben de volgende achtergronden: docent Nederlands in het voortgezet onderwijs, toetsdeskundige, masterstudent onderwijswetenschappen, masterstudent docent Nederlands als tweede taal, masterstudent aan de Educatieve Master Nederlands, gepensioneerd docent Nederlands in het voortgezet onderwijs, LIO Nederlands in het voortgezet onderwijs, en gepensioneerd journalist. De meerderheid van de beoordelaars is door Cito geworven via LinkedIn en via een vast beoordelaarsbestand dat ze hebben van eerdere beoordelingsopdrachten. Drie van de beoordelaars zijn later direct benaderd, in verband met uitval van eerder geselecteerde beoordelaars. De beoordelaars kregen een financiële compensatie voor hun deelname.

De beoordelaars zijn niet op alle schrijftaken getraind. Volgens de verwachting van Cito zou het beter zijn voor de beoordelaarsovereenstemming als beoordelaars zich zouden specialiseren in een beperkt aantal taken (Van Bruggen et al., 2024).

2.4 Procedure

Nadat alle schrijfproducten van de leerlingen van de deelnemende scholen binnen waren, konden de beoordelaars beginnen met beoordelen. In totaal zijn er 276 schrijfproducten van leerlingen verzameld. Elk schrijfproduct is zowel analytisch als holistisch tweemaal beoordeeld, dus uiteindelijk zijn er 1104 beoordelingen uitgevoerd. De twee beoordelaars die een schrijfproduct beoordeelden, waren telkens een vaste combinatie van beoordelaars.

Elke beoordelaar kreeg een aantal schrijfp opdrachten toegewezen om te beoordelen. De schrijfp opdrachten staan in bijlage 2. De holistische beoordelingen deden zij in Woots volgens

de beoordelingsformulieren in bijlage 3. De beoordelaars kregen nadrukkelijk de instructie om hun beoordelingen te laten leiden door het gegeven beoordelingsformulier.

Naast de holistische beoordelingen via Woots kregen de beoordelaars ook de taak analytische beoordelingen uit te voeren. De schrijfp opdrachten die ze analytisch moesten beoordelen, waren altijd andere schrijfp opdrachten dan die ze holistisch hebben moeten beoordelen. De schrijfproducten van de leerlingen konden worden ingezien via Woots, maar het beoordelen deden ze in een Excelbestand gebaseerd op het beoordelingsformulier in bijlage 4.

Vooraf werd elk schrijfproduct eerst aan de hand van een preconditie beoordeeld om vast te stellen of het schrijfproduct überhaupt te beoordelen was. Zo niet, werd het schrijfproduct niet verder beoordeeld. Bij het holistisch beoordelen moest het schrijfproduct aan de volgende punten voldoen:

De tekst is te beoordelen, omdat

- de tekst is geschreven in het Nederlands;
- de schrijver de aanwijzingen van de opdracht volgt;
- de schrijver de opdracht serieus neemt.

Bij het analytisch beoordelen moest het schrijfproduct aan deze punten voldoen:

- Het schrijfproduct is voldoende leesbaar.
- Het schrijfproduct is voldoende adequaat.

Opvallend is dat deze precondities verschillend zijn. De precondities voor het analytisch beoordelen zijn overgenomen van het globaal beoordelingsmodel voor schrijven op 2F-niveau (Cito, persoonlijke communicatie, n.d.). Waarom Cito van deze precondities is afgeweken bij het stellen van de precondities voor het holistisch beoordelen met referentieteksten, is onduidelijk.

Nadat de laatste beoordelingen binnen waren werd de beoordelaars verzocht een enquête in te vullen. Deze enquête bevatte zowel meerkeuzevragen als open vragen over hoe zij de verschillende beoordelingsmethoden en het programma Woots hebben ervaren. De vragen over Woots blijven binnen dit onderzoek buiten beschouwing, deze informatie was meer van belang voor Cito. In de enquête zijn de officiële benamingen voor de beoordelingsmethoden achterwege gelaten om verwarring bij de beoordelaars te voorkomen. Om het voor hen duidelijk te houden werd het holistisch beoordelen aan de hand van referentieteksten benoemd als ‘beoordelen met schaalteksten’, en het beoordelen aan de hand van het analytisch beoordelingsformulier werd benoemd als ‘het formulier in Excel’.

2.5 Data-analyse

Voor het analyseren van alle beoordelingsdata is er gebruikgemaakt van het softwarepakket RStudio (RStudio Team, 2020). Via RStudio zijn de data verwerkt en geanalyseerd. In sommige gevallen werd door één beoordelaar vastgesteld dat een schrijfproduct niet te beoordelen was, terwijl de andere beoordelaar het product wel had beoordeeld. Hierdoor kwam het voor dat sommige schrijfproducten slechts één keer waren beoordeeld. De schrijfproducten die maar eenmalig zijn beoordeeld zijn geschrapt uit de dataset, omdat deze geen toevoeging bieden aan de data-analyse.

Voor het vaststellen van de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid zijn verschillende kappawaarden berekend. Cohens gewogen kappa is een statistische maatstaf die wordt gebruikt om de mate van overeenstemming tussen twee beoordelaars te meten. Kappa houdt

ook rekening met toevallige overeenkomsten. Er is gekozen voor gewogen kappawaarden in plaats van ongewogen, omdat gewogen kappawaarden onderscheid maken in hoe zwaar verschillen in beoordelingen meewegen (IBM Documentation, 2023). Het verschil tussen een score van 1 en 2 weegt bijvoorbeeld minder zwaar dan het verschil tussen een score van 1 en 3.

De beoordelingsdata van Woots bestonden onder andere uit twee holistische beoordelingsschalen, één voor communicatieve effectiviteit en één voor taalgebruik. De overige beoordelingsdata van Woots zijn geschrapt, omdat deze niet van belang zijn voor de vergelijking. De beoordelingsdata zijn gesorteerd op schrijfpdracht, versienummer en de twee holistische beoordelingsschalen. Vervolgens zijn de beoordelingen van de twee beoordelaars tegen elkaar afgewogen. Met behulp van de Kappa()-functie uit het extra pakket *vcd* (Meyer et al., 2023) zijn de gewogen kappawaarden van de twee beoordelaars van een schrijfproduct per schaal berekend. Voor één schrijftaak gold telkens dezelfde combinatie van beoordelaars. Er is voor de Kappa()-functie gekozen, omdat bij deze functie met behulp van een matrix kan worden aangegeven dat er meer mogelijke scores zijn dan in de dataset voorkomen. De beoordelingsschalen werden namelijk niet bij alle teksten volledig benut.

De beoordelingsdata van het analytische beoordelingsformulier bestonden uit zeven analytische schalen, namelijk:

1. Opdrachtspecifieke kenmerken;
2. Samenhang;
3. Afstemming op doel;
4. Afstemming op publiek;
5. Woordgebruik en woordenschat;
6. Spelling, interpunctie en grammatica;
7. Leesbaarheid.

Deze beoordelingsdata zijn gesorteerd op schrijfpdracht, versienummer en de zeven analytische beoordelingsschalen. De beoordelingen van de verschillende beoordelaars zijn vergeleken en met behulp van de Kappa()-functie uit het extra pakket *vcd* (Meyer et al., 2023) zijn de bijbehorende gewogen kappa's berekend. Ook hier is er voor deze functie gekozen omdat met behulp van een matrix kan worden aangegeven dat er meer mogelijke scores zijn dan in de dataset voorkomen.

3 Resultaten

Om deelvraag 1 “Zijn de in het peilingsonderzoek gebruikte holistische beoordelingen betrouwbaarder dan analytische beoordelingen?” te beantwoorden worden de gevonden gewogen Cohens kappawaarden (κ) en de bijbehorende Asymptotic Standard Error-waarden (ASE) gerapporteerd. De ASE-waarde geeft aan hoeveel de berekende kappawaarde kan variëren in de steekproef. Een lagere ASE-waarde betekent een hogere betrouwbaarheid van de gevonden mate van overeenstemming (Vanbelle, 2019). Ook zullen de kappawaarden van de holistische en de analytische beoordelingsschalen worden vergeleken. Een kanttekening hierbij is dat deze beoordelingsschalen niet exact dezelfde aspecten van taalvaardigheid betreffen. Er zijn twee holistische beoordelingsschalen en zeven analytische beoordelingsschalen, dus deze vergelijkingen zullen niet zonder meer generaliseerbaar zijn. Om de verschillende kappawaarden zo goed mogelijk te kunnen vergelijken, zijn de pooled kappawaarden (κ_{pooled}) per beoordelingsschaal berekend. De pooled kappa biedt een zinvolle samenvattende maat voor de overeenkomst tussen beoordelaars (De Vries et al., 2008).

Om deelvraag 2 “Hoe ervaren beoordelaars de beoordelingsmethoden die worden toegepast bij het beoordelen van schrijfoopdrachten?” te beantwoorden worden de resultaten van de afgenomen enquête gerapporteerd.

3.1 Holistische beoordelingen

Tabel 3

De gewogen Cohens kappawaarden (κ) met tussen haakjes de bijhorende Asymptotic Standard Error (ASE) per schrijfoopdracht en versie voor de holistische beoordelingsschalen ‘Taalgebruik’ en ‘Communicatieve effectiviteit’ met vier schaalpunten. Tevens worden het bereik, de mediaan en de pooled kappawaarde (κ_{pooled}) van de kappawaarden van beide holistische beoordelingsschalen weergegeven. n verwijst naar het aantal gepaarde beoordelingen waarop κ gebaseerd is.

Schrijfoopdracht	Versienummer	Aantal schaalpunten	n	κ (ASE)	
				Taalgebruik	Communicatieve effectiviteit
svo05	7	4	16	0.20 (0.16)	0.19 (0.19)
svo05	10	4	24	0.00 (0.00)	0.56 (0.11)
svo08	1	4	16	0.11 (0.15)	0.11 (0.23)
svo08	2	4	6	0.25 (0.17)	0.00 (0.23)
svo20	2	4	18	0.21 (0.11)	0.25 (0.19)
svo20	4	4	19	0.16 (0.09)	0.41 (0.20)
Bereik				0.00 – 0.25	0.00 – 0.56
Mediaan				0.18	0.22
κ_{pooled} (ASE)				0.22 (0.07)	0.34 (0.08)

Zoals te zien in tabel 3 is er enige mate van variatie in de gewogen Cohens kappawaarden van de holistische beoordelingen met vier schaalpunten. Als er rekening wordt gehouden met de ASE-score, is er bij svo05 in versie 10, svo08 in versie 2 en svo20 in versie 4 een substantieel verschil tussen de kappawaarden van de verschillende schalen. De pooled kappawaarde van de schaal *Communicatieve effectiviteit* is ook substantieel hoger dan die van *Taalgebruik*.

Tabel 4

De gewogen Cohens kappawaarden (κ) met tussen haakjes de bijhorende Asymptotic Standard Error (ASE) per schrijfofdracht en versie voor de holistische beoordelingsschalen ‘Taalgebruik’ en ‘Communicatieve effectiviteit’ met zes schaalpunten. Tevens worden het bereik, de mediaan en de pooled kappawaarde (κ_{pooled}) van de kappawaarden van beide holistische beoordelingsschalen weergegeven. n verwijst naar het aantal gepaarde beoordelingen waarop κ gebaseerd is.

Schrijfofdracht	Versienummer	Aantal schaalpunten	n	κ (ASE)	
				Taalgebruik	Communicatieve effectiviteit
svo06	5	6	13	0.06 (0.18)	0.40 (0.24)
svo06	10	6	19	0.18 (0.09)	0.20 (0.11)
svo11	5	6	25	0.36 (0.17)	0.35 (0.14)
svo11	6	6	38	0.10 (0.14)	0.59 (0.10)
Bereik				0.06 – 0.36	0.20 – 0.59
Mediaan				0.14	0.38
κ_{pooled} (ASE)				0.23 (0.07)	0.41 (0.07)

Zoals te zien in tabel 4 is er ook enige mate van variatie in de gewogen Cohens kappawaarden van de holistische beoordelingen met zes schaalpunten. Als er rekening wordt gehouden met de ASE-score, is er bij svo06 in versie 5 en svo11 in versie 6 een substantieel verschil tussen de kappawaarden van de verschillende schalen. De pooled kappawaarde van de schaal *Communicatieve effectiviteit* is ook hier substantieel hoger dan die van *Taalgebruik*.

Als de pooled kappawaarden van de holistische beoordelingsschalen met vier schaalpunten worden vergeleken met die met zes schaalpunten, valt het op dat de pooled kappawaarden bij zes schaalpunten hoger zijn. Dit is echter geen substantieel verschil.

3.2 Analytische beoordelingen

In tabel 5 in bijlage 5 staan de kappawaarden van de analytische beoordelingen. Bij alle analytische beoordelingsschalen is er sprake van negatieve kappawaarden. De enige pooled kappawaarde die substantieel verschilt van de andere pooled kappawaarden is die van de schaal *Leesbaarheid*. Dit is met een pooled kappawaarde van 0.29 ook de hoogste kappawaarde van de analytische beoordelingsschalen.

Als er rekening wordt gehouden met de ASE-scores, is er bij de schaal *Opdrachtspecifieke inhoudskenmerken* bij svo06 in versie 10, svo11 in versie 6 en svo20 in versie 4 substantiële verschillen ten opzichte van de andere schrijfoopdrachten. Bij de schaal *Samenhang* zijn er substantiële verschillen tussen svo20 in versie 2 en svo05 in versies 7 en 10. Voor de schaal *Afstemming op doel* is er een substantieel verschil te zien bij svo08 in versie 2 ten opzichte van svo11 in versies 6 en 5, evenals met svo20 in versie 4. Bij de schaal *Afstemming op publiek* wijkt svo20 in versie 2 substantieel af van svo11 in versie 6 en svo08 in versie 1. Voor de schaal *Woordgebruik en woordenschat* vertoont svo08 in versie 2 een substantieel verschil ten opzichte van svo05 in versie 7 en svo11 in versie 6. Bij de schaal *Spelling, interpunctie en grammatica* is er een substantieel verschil tussen svo05 in versie 10 en zowel svo20 in versie 4 als svo06 in versie 10. Voor de schaal *Leesbaarheid* zijn er substantiële verschillen tussen svo06 in versie 10 en svo20 in versie 2, vergeleken met respectievelijk svo20 in versie 4 en svo05 in versie 7.

Als alle vier de holistische pooled kappawaarden worden vergeleken met alle zeven de analytische pooled kappawaarden, krijg je in totaal 28 vergelijkingen. Bij 26 van de 28 vergelijkingen is de pooled kappawaarde van de holistische beoordelingsschaal hoger dan die van de analytische beoordelingsschaal.

3.3 Enquête

In tabel 6 zijn de resultaten van de afgenomen enquête gevisualiseerd. Stellingen 1 en 10, 2 en 11, 3 en 12, 4 en 13, 5 en 14, en 9 en 16 spiegelen elkaar. Aan de hand van deze stellingen kunnen de meningen van de participanten over de verschillende methoden worden vergeleken. Het beoordelen met schaalteksten refereert naar holistisch beoordelen aan de hand van referentieteksten in Woots. Het formulier in Excel verwijst naar het analytische beoordelingsformulier.

Tabel 6

De gemiddelde score (M), de mediaan, en de standaarddeviaties (SD) van de door de participanten gegeven scores op de verschillende stellingen over de beoordelingsmethoden. De enquête is door acht beoordelaars ingevuld. De participanten kregen nog vijf enquêtevragen over het programma Woots, de resultaten hiervan zijn niet meegenomen in het huidige onderzoek. 1 = Helemaal mee oneens, 5 = Helemaal mee eens.

	Stelling	M	Mediaan	SD	Minimum	Maximum
1.	Ik vind het beoordelen met schaalteksten intuïtief toe te passen.	3.875	4	0.835	2	5
2.	Ik vind het beoordelen met schaalteksten efficiënt.	3.500	3.5	0.926	2	5
3.	Ik vind het beoordelen met schaalteksten prettig nakijken.	3.625	4	0.916	2	5
4.	Ik heb vertrouwen in het beoordelen met schaalteksten.	3.750	4	0.886	2	5
5.	Ik vind dat het beoordelen met schaalteksten het domein schrijfvaardigheid dekt.	3.875	4	0.641	3	5
6.	Ik vond de spreiding in de schaalteksten goed.	2.875	3	1.126	1	4
7.	Ik vond de kwaliteit van de schaalteksten goed (genoeg).	2.750	2.5	1.165	1	4

8.	Ik vond het makkelijk om een leerlingtekst op de schaal te plaatsen.	3.375	4	0.916	2	4
9.	Ik zou het beoordelen met schaalteksten aanbevelen aan docenten.	3.750	4	1.035	2	5
10.	Ik vind het formulier in Excel intuïtief toe te passen.	3.375	3.5	0.744	2	4
11.	Ik vind het formulier in Excel efficiënt.	3.625	4	0.518	3	4
12.	Ik vind het formulier in Excel prettig nakijken.	3.375	3.5	0.744	2	4
13.	Ik heb vertrouwen in het formulier in Excel.	3.375	4	0.916	2	4
14.	Ik vind dat het formulier in Excel het domein schrijfvaardigheid dekt.	3.625	4	0.518	3	4
15.	Ik ken liever punten per aspect toe dan dat ik een tekst in zijn geheel beoordeel.	3.125	3.5	0.991	2	4
16.	Ik zou het beoordelen met het formulier in Excel aanbevelen aan docenten.	3.375	4	0.916	2	4
17.	Ik kijk met de schaalteksten sneller na dan met het formulier in Excel.	2.625	2.5	0.744	2	4
18.	Ik kan met het formulier in Excel accurater beoordelen dan met de schaalteksten.	2.875	3	0.991	1	4

Wanneer stelling 1 en 10 worden vergeleken, valt op dat de gemiddelde score van stelling 1 hoger is dan die van stelling 10. Op basis van de gemiddelde scores is te stellen dat de participanten het beoordelen met schaalteksten meer intuïtief toe te passen vinden dan het formulier in Excel. Dit verschil in de gemiddelde score van stelling 1 ($M = 3.875$; $SD = 0.835$) en stelling 10 ($M = 3.375$; $SD = 0.744$) is echter niet significant ($t(7) = 1.871$, $p = 0.104$).

Bij stelling 2 en 11 ligt de gemiddelde score van stelling 11 hoger dan dat van stelling 2. Op basis van de gemiddelde scores is te stellen dat de participanten het formulier in Excel meer efficiënt vinden dan het beoordelen met schaalteksten. Dit verschil in de gemiddelde score van stelling 2 ($M = 3.500$; $SD = 0.926$) en stelling 11 ($M = 3.625$; $SD = 0.518$) is echter ook niet significant ($t(7) = -0.284$, $p = 0.785$).

Bij stelling 3 en 12 ligt de gemiddelde score van stelling 3 hoger dan die van stelling 12. Op basis van de gemiddelde scores is te stellen dat de participanten het beoordelen met schaalteksten prettiger na vinden kijken dan het formulier in Excel. Ook dit verschil in de gemiddelde score van stelling 3 ($M = 3.625$; $SD = 0.916$) en stelling 12 ($M = 3.375$; $SD = 0.744$) is echter niet significant ($t(7) = 0.447$, $p = 0.668$).

Bij stelling 4 en 13 ligt de gemiddelde score van stelling 4 hoger dan die van stelling 13. Op basis van de gemiddelde scores is te stellen dat de participanten meer vertrouwen hebben in het beoordelen met schaalteksten dan het formulier in Excel. Dit verschil in de gemiddelde score van stelling 4 ($M = 3.750$; $SD = 0.886$) en stelling 13 ($M = 3.375$; $SD = 0.916$) is ook niet significant ($t(7) = 0.664$, $p = 0.528$).

Bij stelling 5 en 14 ligt de gemiddelde score van stelling 5 hoger dan die van stelling 14. Op basis van de gemiddelde scores is te stellen dat de participanten vinden dat het beoordelen met schaalteksten meer het domein schrijfvaardigheid dekt dan het formulier in Excel. Ook dit

verschil in de gemiddelde score van stelling 5 ($M = 3.875$; $SD = 0.641$) en stelling 14 ($M = 3.625$; $SD = 0.518$) is echter niet significant ($t(7) = 0.798$, $p = 0.451$).

Bij stelling 9 en 16 ligt de gemiddelde score van stelling 9 hoger dan die van stelling 16. Op basis van de gemiddelde scores is te stellen dat de participanten eerder het beoordelen met schaalteksten aan docenten zouden aanbevelen, dan het beoordelen met het formulier in Excel. Dit verschil in de gemiddelde score van stelling 9 ($M = 3.750$; $SD = 1.035$) en stelling 16 ($M = 3.375$; $SD = 0.916$) is ook niet significant ($t(7) = 0.552$, $p = 0.598$).

Stelling 6 en 7 hebben een gemiddelde score die iets boven het middelpunt van de schaal ligt. Dit is niet een heel slechte score, maar er is zeker ruimte voor verbetering. Misschien als de spreiding en kwaliteit van de schaalteksten als beter werd beschouwd, zouden de gemiddelde scores van stelling 1 tot en met 5 ook hoger uitvallen.

Uit stelling 15 blijkt dat de participanten het er gemiddeld afgerond mee eens en mee oneens zijn dat ze liever punten per aspect toekennen dan dat ze een tekst in zijn geheel beoordelen. Dit kan neerkomen op persoonlijke voorkeur, en niet per sé welke beoordelingsmethode als 'beter' wordt ervaren.

Uit stelling 17 blijkt dat de participanten het er gemiddeld afgerond mee eens en mee oneens zijn dat ze met schaalteksten sneller nakijken dan met het formulier in Excel. Hetzelfde geldt voor de stelling dat ze met het formulier in Excel accurater beoordelen dan met de schaalteksten.

4 Discussie

Het doel van dit onderzoek was om te achterhalen of het gebruik van referentieteksten bij het beoordelen van de pretest van de peiling Schrijfvaardigheid in het voortgezet onderwijs tot een hogere interbeoordelaarsbetrouwbaarheid leidt dan wanneer er wordt beoordeeld aan de hand van een analytisch beoordelingsformulier.

Uit de resultaten van het holistisch beoordelen met het gebruik van referentieteksten kwam in het algemeen geen hoge interbeoordelaarsbetrouwbaarheid. De kappawaarden van beide holistische beoordelingsschalen gecombineerd variëren van 0.00 tot 0.59. De pooled kappawaarden varieerden van 0.22 tot 0.41. Hoewel deze pooled kappawaarden bij 26 van de 28 vergelijkingen hoger waren dan die van de analytische beoordelingsschalen, suggereren deze kappawaarden een erg zwakke interbeoordelaarsbetrouwbaarheid.

Om de gevonden kappawaarden per schrijfpodracht en schoolniveau beknopt te beschrijven: de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van de beoordelingen van de schrijfpodrachten vertoont variatie afhankelijk van het schoolniveau van de betreffende klas. Over het algemeen vertonen specifieke klassen of schoolniveaus een hogere interbeoordelaarsbetrouwbaarheid dan andere, zoals bijvoorbeeld de vmbo-b-klassen die versie 2 hebben gemaakt. De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid lijkt niet consistent hoger te zijn bij hogere onderwijsniveaus (zoals havo/vwo) in vergelijking met lagere niveaus (zoals vmbo). Dit suggereert dat andere factoren invloed kunnen hebben, zoals wie de beoordelaars zijn of hoe zij zijn getraind. Sommige beoordelaars zullen de beoordelingscriteria bijvoorbeeld strenger interpreteren dan anderen.

4.1 Holistisch beoordelen met referentieteksten

Bij de holistische beoordelingsschaal *Taalgebruik* variëren de kappawaarden van 0.00 tot 0.36 met pooled kappawaarden van 0.22 en 0.23, wat aangeeft dat er enige mate van overeenstemming is tussen de beoordelaars, maar dat deze niet consistent hoog is. De sterkte van de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid lijkt ook licht afhankelijk te zijn van het aantal referentieteksten, oftewel schaalpunten. De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid is bij zes schaalpunten hoger dan bij vier schaalpunten, maar dit verschil is niet substantieel.

Bij de holistische beoordelingsschaal *Communicatieve effectiviteit* variëren de kappawaarden van 0.00 tot 0.59 met pooled kappawaarden van 0.34 en 0.41. Deze kappawaarden hebben dus een groter bereik dan *Taalgebruik* en hogere pooled kappawaarden. Er is zeker enige mate van overeenstemming tussen de beoordelaars, maar ook deze ligt niet consistent hoog. De sterkte van de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van *Communicatieve effectiviteit* lijkt ook afhankelijk te zijn van het aantal schaalpunten. De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid was hier bij zes schaalpunten hoger dan bij vier schaalpunten, maar ook dit verschil is niet substantieel.

4.2 Beoordelen met een analytisch beoordelingsformulier

De kappawaarden voor de analytische beoordelingsschaal *Opdrachtspecifieke kenmerken* variëren van -0.60 tot 0.47 met een pooled kappawaarde van 0.16. Deze uiterste waarden lijken wel beide uitschieters ten opzichte van de rest van de kappas in deze schaal. Het is opvallend hoe zwak de pooled kappawaarde is. De beoordelingsschaal *Opdrachtspecifieke kenmerken* is namelijk op basis van een soort checklist waarin staat wat een leerling in zijn schrijfproduct moet opnemen. Kijk bijvoorbeeld naar svo06. Svo06 is de schrijfpodracht *Nepnieuws*, met de volgende opdrachtspecifieke kenmerken:

- De tekst beschrijft wat nepnieuws is.
- De tekst beschrijft waarom sommige mensen nepnieuws verspreiden.
- De tekst beschrijft wat er tegen nepnieuws kan worden gedaan.

Aangezien dit een soort checklist is voor de inhoud, was de verwachting dat deze beoordelingsschaal weinig variatie zou vertonen. De interbeoordelaarsovereenkomst van de beoordelaars is bij deze schaal blijkbaar overschat, want er lijkt veel variatie te zitten in hoe zij deze opdrachtspecifieke kenmerken hebben geïnterpreteerd en toegepast in hun beoordeling.

De kappawaarden voor de beoordelingsschaal *Samenhang* variëren van -0.27 tot 0.47 met een pooled kappawaarde van 0.05. De kappawaarden voor de beoordelingsschaal *Afstemming op doel* variëren van -0.07 tot 0.42 met een pooled kappawaarde van 0.00. De kappawaarden voor de beoordelingsschaal *Afstemming op publiek* variëren van -0.20 tot 0.44 met een pooled kappawaarde van 0.15. De kappawaarden voor de beoordelingsschaal *Woordgebruik en woordenschat* variëren van -0.26 tot 0.44 met een pooled kappawaarde van -0.04. De kappawaarden voor de beoordelingsschaal *Spelling, interpunctie en grammatica* variëren van -0.04 tot 0.57 met een pooled kappawaarde van 0.10. De kappawaarden voor de beoordelingsschaal *Leesbaarheid* variëren van -0.03 tot 0.68 met een pooled kappawaarde van 0.29.

Over het algemeen laten de kappawaarden zien dat de beoordelingen niet consistent zijn en dat er variatie is in de mate van overeenstemming tussen de beoordelaars, waardoor de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid wordt afgezwakt. Bij de schaal *Leesbaarheid* is de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid het sterkst, maar met een pooled kappa van 0.29 is dit alsnog een erge zwakke mate van overeenkomst. Bij de schaal *Woordgebruik en woordenschat* is de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid het zwakst.

4.3 Vergelijking van de beoordelingsmethoden

Als alle vier de holistische pooled kappawaarden worden vergeleken met alle zeven de analytische pooled kappawaarden, krijg je in totaal 28 vergelijkingen. Bij 26 van de 28 vergelijkingen is de pooled kappawaarde van de holistische beoordelingsschaal hoger dan die van de analytische beoordelingsschaal.

Bij 26 van de 28 vergelijkingen tussen analytisch beoordelen en holistisch beoordelen met referentieteksten heeft het holistisch beoordelen een hogere pooled kappawaarde dan het analytisch beoordelen. Op basis van deze informatie kan worden gesteld dat holistisch beoordelen aan de hand van referentieteksten voor een hogere interbeoordelaarsbetrouwbaarheid zorgt. De kappawaarden van de holistische beoordelingen zijn echter erg zwak, dus de beoordelingsmethode die in het huidige onderzoek is toegepast is niet per sé een methode die zorgt voor een sterke interbeoordelaarsbetrouwbaarheid.

Wat ook erg problematisch is, is dat beide beoordelingsmethoden meerdere kappawaarden van 0.00 of lager hadden. Een kappawaarde van 0.00 of lager betekent namelijk dat de overeenstemming tussen de beoordelaars volledig op kans berust.

4.5 De ervaring van de beoordelaars

Op basis van de gemiddelde scores bij de stellingen uit de afgenomen enquête is te stellen dat de beoordelaars het beoordelen met referentieteksten meer intuïtief toe te passen vinden dan het analytisch beoordelen. Ook vinden ze het beoordelen met referentieteksten prettiger nakijken. Daarnaast hebben de beoordelaars meer vertrouwen in het beoordelen met

referentieteksten dan met een analytisch beoordelingsformulier. De beoordelaars zijn ook van mening dat het beoordelen met referentieteksten meer het domein schrijfvaardigheid dekt dan het analytisch beoordelen. Op basis van de gemiddelde scores is ook te stellen dat de beoordelaars eerder het beoordelen met referentieteksten aan docenten zouden aanbevelen, dan het beoordelen met het analytische beoordelingsformulier. Wel vonden de beoordelaars het nakijken met het analytische beoordelingsformulier efficiënter dan het beoordelen met referentieteksten.

Echter is geen van deze verschillen significant. Ondanks dit gebrek aan significantie mag het niet worden genegeerd dat er wel een lichte voorkeur lijkt te zijn voor het holistische beoordelen met referentieteksten.

4.4 Vergelijking met eerdere literatuur

In het theoretisch kader wordt besproken dat beoordelen aan de hand van een analytisch model langer duurt dan aan de hand van een holistisch model, omdat het een tijdrovende beoordelingsmethode kan zijn die meer moeite kost (Cumming et al., 2005; Elliot et al., 2012). Volgens Weigle (2002) zou de holistische beoordelingsmethode ook een snellere methode moeten zijn. Uit de resultaten van de enquête blijkt dat de beoordelaars dit niet helemaal zo hebben ondervonden. Op basis van de gemiddelde scores bij de stellingen is te stellen dat de beoordelaars het nakijken met het analytische beoordelingsformulier efficiënter vonden dan het beoordelen met referentieteksten. Bij de stelling of zij met referentieteksten sneller nakijken heeft een gemiddelde score die gelijk staat aan 'mee eens en mee oneens'. Dit duidt er niet gelijk op dat ze één van de methoden langer vonden duren. Een mogelijke verklaring voor deze resultaten is dat het analytische beoordelingsformulier een bekende vorm heeft. Ook werd dit ingevuld in Excel, een programma waar mensen in het algemeen al wat ervaring mee hebben. De kans dat het holistische beoordelingsmodel zoals van Cito volledig nieuwe informatie was, is groot. Ook moesten de beoordelaars beoordelen in Woots, waar een aantal beoordelaars niet bekend mee waren of geen ervaring mee hadden. Hoewel de beoordelaars is verzocht de gebruikte programma's buiten hun beoordeling van de beoordelingsmethoden te laten, kan het zijn dat dit toch invloed heeft gehad op hoe zij de beoordelingsmethode hebben ervaren.

In het theoretisch kader wordt ook besproken dat een beoordelingsschema neigt een hogere betrouwbaarheid te hebben wanneer er extra items aan een beoordelingsschema worden toegevoegd (Hamps-Lyons, 1991b, zoals geciteerd in Weigle, 2002). Dit is in het huidige onderzoek terug te zien in de hogere kappawaarden bij zes schaalpunten, dan bij vier schaalpunten.

4.5 Tekortkomingen van het onderzoek

Een belangrijke tekortkoming van het huidige onderzoek is het aantal beoordelaars en hoe zij zijn verdeeld over de nakijktaken. Het onderzoeksmodel van Cito was zo ingericht dat elke schrijfpodracht een vaste combinatie van twee beoordelaars toegewezen kreeg. Tussen beoordelaars kunnen natuurlijk grote verschillen zitten. De ene combinatie van beoordelaars zal dichter bij elkaar zitten met hun beoordelingen dan de andere combinatie. Dit is waarom het van belang is om de beoordelaarscombinaties af te wisselen tussen de verschillende schrijfpodrachten. Doordat Cito hun beoordelaars zo had verdeeld voor de holistische beoordelingen, moesten de beoordelaars ook zo worden verdeeld voor de analytische beoordelingen om verdere achteruitgang van de validiteit te voorkomen.

Een andere belangrijke tekortkoming is het aantal gepaarde beoordelingen. Doordat het huidige onderzoek is gebaseerd op de onderzoeksdata van een relatief klein pretest-onderzoek, was het aantal gepaarde beoordelingen telkens erg laag. Een grotere n is altijd voordelig voor de betrouwbaarheid en validiteit van een onderzoek.

Wat ook opviel was dat de precondities bij beide beoordelingsmethode anders waren, terwijl de verwachting zou zijn dat de precondities waar een schrijfproduct aan moet niet zouden verschillen tussen de methodes. Het is onduidelijk waarom Cito van de voorgaand gebruikelijke precondities is afgeweken.

Een laatste tekortkoming is het niet goed kunnen vergelijken van de analytische en holistische beoordelingsschalen en hun kappawaarden. Doordat het analytische beoordelingsformulier een typisch beoordelingsformulier voor schrijfopdrachten moest nabootsen, kon deze niet goed aansluiten op de holistische beoordelingsmethode. In het analytische formulier maten de schalen andere aspecten van de schrijfvaardigheid dan de schalen in de holistische beoordelingsmethode. Deze holistische schalen waren wel goed afgestemd op het onderzoek, omdat de methode speciaal voor de pretest was ontwikkeld.

4.6 Beantwoorden van de onderzoeksvraag

De onderzoeksvraag die in dit onderzoek centraal stond is:

Leidt het gebruik van referentieteksten bij het beoordelen van de pretest van de peiling Schrijfvaardigheid in het voortgezet onderwijs tot een hogere interbeoordelaarsbetrouwbaarheid dan wanneer er wordt beoordeeld aan de hand van een analytisch beoordelingsformulier?

Op basis van de gevonden resultaten kan er worden geconcludeerd dat het gebruik van referentieteksten bij het beoordelen van de pretest van de peiling Schrijfvaardigheid in het voortgezet onderwijs tot een hogere interbeoordelaarsbetrouwbaarheid leidt. Bij deze conclusie moet er wel worden gewezen op de eerder besproken tekortkomingen van het onderzoek.

Dit brengt ook gelijk het mogelijke vervolgonderzoek met zich mee. Bij eventueel vervolgonderzoek zouden de bevonden tekortkomingen moeten worden aangepakt. Ten eerste zouden er meer beoordelaars moeten worden ingezet die ook afwisselend met elkaar worden gecombineerd bij het beoordelen van schrijfproducten. Ten tweede zouden er meer scholen worden benaderd om zo hopelijk het aantal deelnemende leerlingen te verhogen. Op deze manier zijn er meer schrijfproducten van leerlingen, en uiteindelijk ook meer gepaarde beoordelingen. Ten derde zouden de analytische en holistische beoordelingsmodellen zo worden aangepast dat deze beter op elkaar aansluiten. Met deze aanpassingen wordt gehoopt de uiteindelijke betrouwbaarheid en validiteit van het onderzoek te verbeteren. Pas zodra de betrouwbaarheid en validiteit zo goed mogelijk zijn, kan er echt accuraat worden gemeten of de holistische of analytische beoordelingsmethode de hoogste interbeoordelaarsbetrouwbaarheid heeft.

5 Referenties

- Adams, R. (1981). "The reliability of marking of five June 1980 examinations." Mimeo: Associated Examining Board, Guildford.
- Bouwer, R., Koster, M., & Van den Bergh, H. (2023). Benchmark rating procedure, best of both worlds? Comparing procedures to rate text quality in a reliable and valid manner. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 30(3–4), 302–319. <https://doi.org/10.1080/0969594x.2023.2241656>
- Cumming, A., Kantor, R., Baba, K., Erdosy, U., Eouanzoui, K., & James, M. (2005). Differences in written discourse in independent and integrated prototype tasks for next generation TOEFL. *Assessing Writing*, 10(1), 5–43. <https://doi.org/10.1016/j.asw.2005.02.001>
- De Vries, H., Elliott, M. N., Kanouse, D. E., & Teleki, S. S. (2008). Using Pooled Kappa to Summarize Interrater Agreement across Many Items. *Field Methods*, 20(3), 272–282. <https://doi.org/10.1177/1525822x08317166>
- Elliot, N., Perelman, L. C., & White, E. M. (2012). Writing assessment in the 21st century: Essays in honor of Edward M. White. Hampton Press.
- Fahim, M., & Bijani, H. (2011). The Effects of Rater Training on Raters' Severity and Bias in Second Language Writing Assessment. *Iranian Journal Of Language Testing*, 1(1), 1–16. <http://ijlt.ir/portal/files/401-2011-01-01.pdf>
- Francis, J. C. (1977). Impression and analytic marking methods. Mimeo, MS Aldershot: Associated Examining Board.
- IBM Documentation*. (2023, 4 augustus). <https://www.ibm.com/docs/en/spss-statistics/saas?topic=features-weighted-kappa>
- Inspectie van het Onderwijs. (2021). Peil.Schrijfvaardigheid: Einde (speciaal) basisonderwijs 2018-2019.
- Kim, H. W. (2020). Effects of rating criteria order on the halo effect in L2 writing assessment: a many-facet Rasch measurement analysis. *Language Testing in Asia*, 10(1). <https://doi.org/10.1186/s40468-020-00115-0>
- Lai, E., Wolfe, E. W., & Vickers, D. (2014). Differentiation of Illusory and True Halo in Writing Scores. *Educational And Psychological Measurement*, 75(1), 102–125. <https://doi.org/10.1177/0013164414530990>
- Leckie, G., & Baird, J. (2011). Rater Effects on Essay Scoring: A Multilevel Analysis of Severity Drift, Central Tendency, and Rater Experience. *Journal Of Educational Measurement*, 48(4), 399–418. <https://doi.org/10.1111/j.1745-3984.2011.00152.x>
- Markham, L. R. (1976). Influences of Handwriting Quality on Teacher Evaluation of Written Work. *American Educational Research Journal*, 13(4), 277–283. <https://doi.org/10.3102/00028312013004277>
- Meyer, D., Zeileis, A., Hornik, K., & Friendly, M. (2023). *vcd: Visualizing Categorical Data* (Version 1.4-12). Retrieved from <https://CRAN.R-project.org/package=vcd>.
- Mislevy, R. J., Steinberg, L. S., Almond, R. G., & Lukas, J. F. (2006). Concepts, terminology and basic models of evidence-centered design. In D. M. Williamson, R.J. Mislevy & I.I. Berjar (eds.). *Automated scoring of complex tasks in computer-based testing* (15-47). Mahwah NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Mislevy, R.J., Steinberg, L.S., Breyer, F.J., Almond, G.A., & Johnson, L. (2002). Making sense of data from complex assessments. *Applied Measurement in Education*, 15 (4), 363-389.

Qualtrics (computersoft.). (2022). Qualtrics. <https://www.qualtrics.com>

Qualtrics XM. (2024). Qualtrics. Geraadpleegd op 14 maart 2024, van <https://www.qualtrics.com/>

RStudio Team (2020). RStudio: Integrated Development for R. RStudio, PBC, Boston, MA URL <http://www.rstudio.com/>.

Van Bruggen, T., Vermeulen, J., & Koman, F. (2024). *Peil.Schrijfvaardigheid VO: Pre-test najaar 2023*.

Vanbelle, S. (2019). Asymptotic variability of (multilevel) multirater kappa coefficients. *Statistical Methods in Medical Research*, 28(10–11), 3012–3026. <https://doi.org/10.1177/0962280218794733>

Weigle, S. C. (2002). *Assessing writing*. <https://doi.org/10.1017/cbo9780511732997>

Weir, C. J. (1991). *Communicative language testing*. <http://ci.nii.ac.jp/ncid/BA11349199>

White, E. M. (1984). Holisticism. *College Composition And Communication*, 35(4), 400. <https://doi.org/10.2307/357792>

Woots. (z.d.). Woots. Geraadpleegd op 13 maart 2024, van <https://www.woots.nl/>

6 Bijlagen

Bijlage 1: Data Management Plan

Bachelorscriptie Sophie Plattel

This DMP was created in RIS for Students

General information

1.1 Title of this DMP Bachelorscriptie

Sophie Plattel

1.2 Summary of the research proposal

In dit bachelorwerkstuk wordt de volgende onderzoeksvraag beantwoord: "Leidt het gebruik van referentieteksten bij het beoordelen van de pretest van de peiling Schrijfvaardigheid in het voortgezet onderwijs tot een hogere interbeoordelaarsbetrouwbaarheid dan wanneer er wordt beoordeeld aan de hand van een analytisch beoordelingsformulier?"

1.3 At which research institute and/or as part of which BA/MA programme and course is the research project conducted?

Deze DMP is geschreven voor een onderzoeksproject die deel uitmaakt van de bachelor Taalwetenschap van het Bachelorwerkstuk.

1.4 If applicable: What are the project number, funder and funder ID?

Not answered

1.5 What is the (expected) start and end date of the project?

14 september 2023 - 2 juni 2024

1.6 Who is your supervisor for this project?

J.J.M. Schoonen

1.7 Which researcher(s) and/or relevant parties are involved in the research project, and what are their roles regarding data management?

Betrokken bij het verzamelen en analyseren van gegevens: Cito BV Sophie Plattel Betrokken bij dataopslag tijdens onderzoek: Cito BV Sophie Plattel Betrokken bij het archiveren en delen van gegevens op lange termijn na het project, inclusief de overdracht van gegevensbeheerrollen: Cito BV Sophie Plattel

1.8 Did you consult a supervisor or an RDM expert when writing this DMP? If yes, specify who you consulted.

J.J.M. Schoonen en Henry van der Burgt

Data collection

2.1 Will existing data be (re-)used for this research project? If yes, please specify the data, their source and the terms of re-use. Yes, existing data will be (re-)used during the project. The data, their source and terms of re-use are as follows:

De bestaande data die wordt gebruikt zijn verzameld door Cito BV bij de pretest van het Peilingsonderzoek Schrijfvaardigheid. De data bestaan uit door verschillende beoordelaars uitgevoerde beoordelingen van schrijfproducten. Deze schrijfproducten zijn gemaakt door de leerlingen uit verschillende klassen en scholen. Door een overeenkomst met Cito BV konden deze data worden gebruikt.

2.2 Will new data be generated within the research project? If yes, please specify the collection process and the data that will be generated, including file formats. Yes, new data will be generated during the project. The collection process and the data that will be generated are as follows:

Er zal op dezelfde manier data worden verzameld als Cito BV dit heeft gedaan, maar dan met een ander beoordelingsformulier. Door elf beoordelaars zijn de schrijfproducten van 194 leerlingen elk tweemaal beoordeeld. Dit heeft scores op beoordelingsschalen opgeleverd. De data die zijn gegenereerd zijn meerdere Excelbestanden met beoordelingen van de schrijfproducten. Ook zal er door middel van een enquête via Qualtrics data worden verzameld over hoe de beoordelaars het beoordelen hebben ervaren.

Personal data

3.1 Do any of the project's data allow identification of a person? In other words, are you working with personal data? List all types of data in your dataset which could be used for identification. Do not forget about - data that you use for participant recruitment, contact information, the key file of pseudonymised data, etc. - data that can lead to identification when combined (e.g. place of residence and job description in some cases) - personal data that you do not specifically ask for, but participants may provide in response to an open question in a questionnaire or during an interview • Names

De namen van de beoordelaars zijn verzameld, omdat deze door Cito BV in dienst zijn genomen. De namen van de participerende leerlingen zijn niet verzameld.

3.2 Do your data contain special categories of personal data? List all categories and specify the data. Be aware that special categories of personal data are subject to strict legal conditions. • No, my data do not contain special categories of personal data

3.3 List all third party software or online services which will have access to the (special categories of) personal data during the collection and/or analysis phase. • I have personal data but do not use third party software or services.

De beoordelaars zijn geanonimiseerd voordat de data werden verwerkt in R Studio. In Qualtrics zijn geen persoonlijke data verzameld.

3.4 Will you anonymise or pseudonymise the data in order to protect the privacy of your participants? If yes, how? Yes, I will protect the privacy of my participants by anonymising or pseudonymising (some of) the personal data in the following manner:

De beoordelaars zijn gepseudonimiseerd door hun namen te vervangen met een nummering van 1 t/m 11. Het sleutelbestand staat opgeslagen in Radboud University Microsoft 365 Teams. Het sleutelbestand zal worden verwijderd zodra het bachelorwerkstuk is afgerond. De rest van de onderzoeksdata staan opgeslagen bij Cito, dus het sleutelbestand wordt gescheiden bewaard.

3.5 Do you need approval from an ethics committee for your project? Please explain why (not). No, I do not need approval from an ethics committee for my research, because:

Volgens de Checklist TC-GW is toestemming van de Ethische Toetsingscommissie niet nodig.

3.6 Do you need to use an informed consent procedure? No, I work with human participant data but I don't need an informed consent procedure, because:

De beoordelaars waren tijdelijk in dienst bij Cito BV. De data die is verzameld uit de beoordelingen is eigendom van Cito BV. Door de werkovereenkomst aan te gaan met Cito BV hebben zij ermee ingestemd dat de data werd verzameld.

Storing and sharing during research

4.1 Explain where you will store your data during research. Name all storage facilities and/or devices you will use during research, even when only used temporarily. • I will make use of a different kind of safe storage, namely:

De onderzoeksdata worden tijdens het onderzoek op de opslagdrives van Cito BV opgeslagen. Dit is een veilige opslagmethode, want een medewerkersaccount bij Cito is nodig om in te loggen op de systemen. Daarnaast zijn de opslagdrives beschermd door Microsoft Authenticator. De onderzoeksdata staan opgeslagen in een Teams-map waar alleen de Cito

BV-medewerkers die betrokken zijn bij het Peilingsonderzoek Schrijfvaardigheid toegang tot hebben.

4.2 How will you share your data during research and with whom? Specify whether they are Radboud researchers or from a different Dutch or international institute. Be aware that sharing personal data should be kept to a minimum. Furthermore, not all tools are suitable for sharing personal data, see the 'i'-button for details on the options below. • I will use the following tool to share my data with:

Via Microsoft Teams worden de data gedeeld met de bij het Peilingsonderzoek Schrijfvaardigheid betrokken medewerkers van Cito BV.

Long term archiving and reuse

5.1 Where will you archive your data (including raw data, metadata, and documentation) for at least 7 years for the sake of scientific integrity? This may be done in an internal or public archive. Be aware that personal data that are not necessary for answering the research question (e.g. contact details of participants) must be deleted as soon as possible and should not be archived, regardless of the choice of archive. I will use a different archiving method, namely

Mijn onderzoeksdata (inclusief ruwe data en documentatie) worden voor minstens 7 jaar bewaard in de opslagdrive van het Peilingsonderzoek Schrijfvaardigheid van Cito.

5.2 Will you make (parts of) your research data publicly available for re-use and replication purposes? Please specify where and when and whether any restrictions or embargoes apply. If you are not making your data publicly available, provide a valid reason for not sharing your data. Be aware that you are not allowed to share personal data publicly unless you have explicit permission from your participants through informed consent. No, I will not make my research data publicly available:

De tijdens het onderzoek verzamelde beoordelingen zullen beschikbaar worden gesteld. Ook zullen de resultaten van de enquête in Qualtrics beschikbaar worden gesteld. Deze data zullen worden opgeslagen in een beveiligde Teams-map van het Peilingsonderzoek Schrijfvaardigheid bij Cito BV. De documentatie van de onderzoeksdata zal worden bijgevoegd. Er zal beperkte toegang zijn, omdat de onderzoeksdata niet zomaar online openbaar komt te staan. Om toegang tot de onderzoeksdata te verkrijgen kan er contact worden opgenomen met Cito BV. Zij zullen de toegang tot de onderzoeksdata zo nodig verstrekken.

Bijlage 2: De geselecteerde schrijfoopdrachten

Svo05 Kortere zomervakantie

Kortere zomervakantie

Lees dit eerst!

De directie van jouw school is van plan om de zomervakantie een week korter te maken. Jullie hebben er in de klas met elkaar over gesproken en zijn het niet eens met dit plan. Jij schrijft daarom namens de hele klas een e-mail aan de rector.

De opdracht

Leg in je e-mail uit dat jullie een kortere schoolvakantie een slecht plan vinden en waarom.

Probeer de rector te overtuigen met goede argumenten.

Svo06 Nepnieuws

Nepnieuws

Lees dit eerst!

Het tijdschrift *Zo Zit Dat*, voor jongeren tot 16 jaar, vraagt je een stuk te schrijven over nepnieuws. Maak gebruik van de informatie uit tekst 1 en 2.

TEKST 1: Rijk worden door nepnieuws

Je hebt er vast weleens van gehoord: nepnieuws. Berichten op internet waar geen woord van waar is. Maar veel mensen lezen ze omdat ze spannend of raar zijn. Waarom zou iemand valse nieuws- berichten verspreiden op internet? Simpel: omdat je daar een hoop geld mee kunt verdienen.

Journalisten hebben ontdekt hoe dat zit. Met nepnieuws kun je veel geld verdienen. Dat komt omdat bij de nepberichten ook advertenties staan. Doordat veel mensen die advertenties samen met het nepnieuws lezen, verdienen de makers van het nepnieuws een hoop geld.

Een 15-jarige jongen verdiende zo'n 10.000 euro aan nepberichten. Zijn berichten gaan over wolven. Heel veel mensen hebben belangstelling voor wolven, omdat die weer in Nederland voorkomen. "Ik maak elke week een bericht. Dat gaat meestal over wolven die niet alleen dieren maar ook mensen aanvallen. Allemaal onzin, maar iedereen wil dat lezen."

Dat zijn berichten mensen onnodig bang maken, vindt de jongen niet erg. "Ik doe niets verkeerd. Anderen verkopen sigaretten of alcohol. Wat is er mis met mijn manier om geld te verdienen?"

TEKST 2: Beter onderwijs nodig

De meeste jongeren herkennen nepnieuws niet. Daarom moeten zij op school beter leren hoe zij echte en valse berichten uit elkaar kunnen houden.

Onderzoek onder 1000 leerlingen van basisscholen en 2000 leerlingen van scholen voor voortgezet onderwijs laat zien dat jongeren niet weten wanneer berichten nep zijn. Jongeren lezen berichten op internet en letten dan niet op waar dat bericht staat en wie het heeft geschreven.

Vooraf voor kinderen uit het basisonderwijs is het moeilijk om nepnieuws te herkennen. Maar ook oudere leerlingen geloven te gemakkelijk wat ze lezen. Zij vragen zich niet af of zij de schrijver ervan wel kunnen vertrouwen.

Wat valt hieraan te doen? De oplossing ligt in het onderwijs. Leerlingen moeten leren om beter met nieuws om te gaan en uit te zoeken of de bron betrouwbaar is.

De opdracht

Schrijf voor het tijdschrift *Zo Zit Dat* een artikel waarin je in je eigen woorden uitlegt:

- wat nepnieuws is;
- waarom sommige mensen nepnieuws verspreiden;
- wat er tegen nepnieuws kan worden gedaan.

Svo08 Een recept voor pannenkoeken

Een recept voor pannenkoeken

Lees dit eerst!

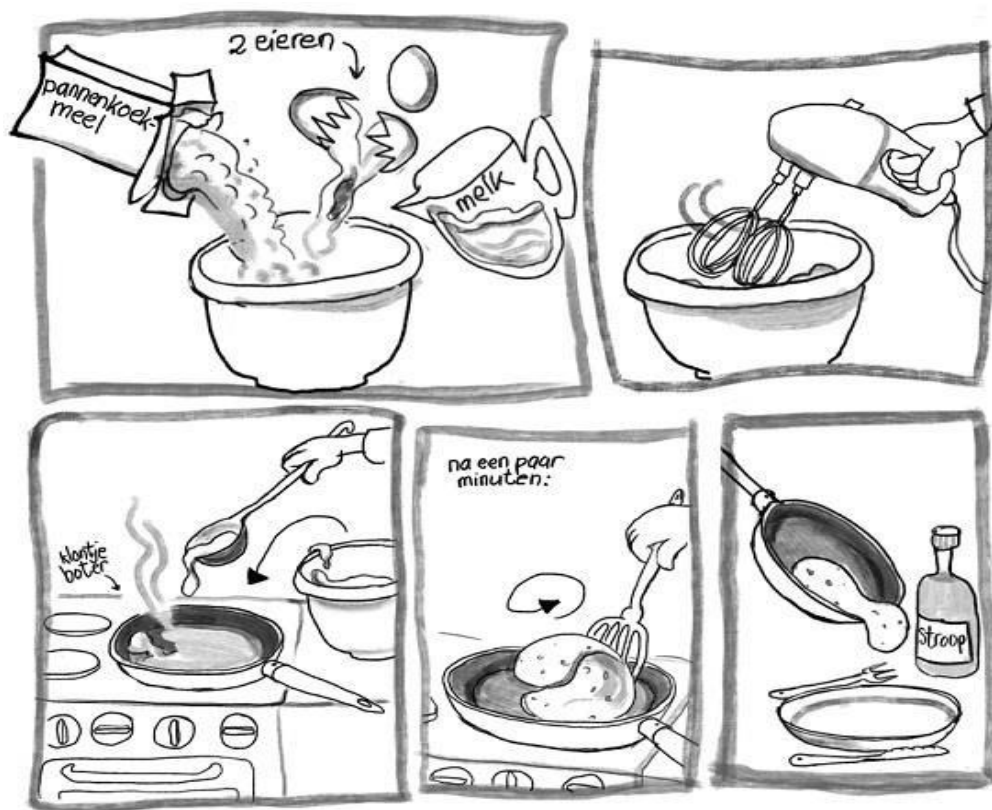
Samen met scholen uit andere landen maken jullie een kookboek. In dat kookboek komen recepten van gerechten die in jouw land vaak gegeten worden.

De opdracht

Schrijf een recept voor pannenkoeken. Mensen die je recept lezen moeten daarmee lekkere pannenkoeken kunnen bakken. Gebruik de ingrediënten en de afbeeldingen voor het schrijven van het recept.

Ingrediënten voor 10 pannenkoeken:

- 250 gram pannenkoekmeel
- 2 eieren
- ½ liter melk
- boter

Svo11 Sportveld **Sportveld**

Lees dit eerst!

Naast jouw school ligt een sportterrein. Er staan fitnesstoestellen, een klimwand en er zijn een voetbalveld en een hockeyveld. Vorige week hoorden jullie dat de gemeente daar huizen wil bouwen. Als dat doorgaat, raken jullie je sportveld kwijt.

De opdracht

Schrijf een brief aan de burgemeester waarin je vraagt jullie sportterrein te beschermen en een andere plek te zoeken voor de nieuwe huizen. Leg uit hoe belangrijk het terrein voor jullie is.

Svo20 Baasjes gezocht
Baasjes gezocht

Lees dit eerst

Je hebt een bijbaantje in een dierenasiel. Daar zijn verschillende dieren die dringend een baasje nodig hebben. Jouw taak is om een oproep te schrijven voor mensen die een dier in huis willen nemen.

Opdracht

Schrijf een oproep waarin je meldt dat je een baasje zoekt voor heel veel dieren, waaronder de hond en de kat op de foto. Leg uit wie deze dieren zijn en wat voor soort baasje ze nodig hebben.

Bijlage 3: De holistische beoordelingsformulieren en referentieteksten van de in het huidige onderzoek gebruikte schrijfoopdrachten

Svo05 Kortere zomervakantie

Beoordelingsmodel svo05 Kortere zomervakantie

Precondities

De tekst is te beoordelen, omdat

- de tekst is geschreven in het Nederlands;
- de schrijver de aanwijzingen van de opdracht volgt;
- de schrijver de opdracht serieus neemt.

  Ja: ga verder met beoordelen **[1p]**

  Nee: stop met beoordelen **[0p]**

Communicatieve effectiviteit

 De schrijver slaagt erin de lezer ervan te overtuigen dat een kortere zomervakantie een slecht idee is. [max. 5p]

1	schaaltekst 1	2	schaaltekst 2	3	schaaltekst 3	4	schaaltekst 4	5
---	---------------	---	---------------	---	---------------	---	---------------	---

Taalgebruik

 Let op woordgebruik & woordenschat, spelling, grammatica en interpunctie **[max. 4p]**

1	taalschaaltekst 1	2	taalschaaltekst 2	3	taalschaaltekst 3	4
---	-------------------	---	-------------------	---	-------------------	---

Samenhang

 De schrijver schrijft een samenhangende tekst. **[max. 4p]**

1 optie kiezen

- 1 De tekst is niet samenhangend geschreven.
- 2 De tekst is enigszins samenhangend geschreven.
- 3 De tekst is redelijk samenhangend geschreven.
- 4 De tekst is samenhangend geschreven.

Afstemming op doel

 De schrijver bereikt het schrijfdoel. **[max. 4p]**

1 optie kiezen

- 1 De schrijver bereikt het schrijfdoel niet.
- 2 De schrijver bereikt het schrijfdoel enigszins.
- 3 De schrijver bereikt het schrijfdoel redelijk.
- 4 De schrijver bereikt het schrijfdoel.

Afstemming op publiek

 De schrijver stemt het taalgebruik af op de lezer **[max. 4p]**

1 optie kiezen

- 1 Het taalgebruik is niet afgestemd op de lezer.
- 2 Het taalgebruik is enigszins afgestemd op de lezer.
- 3 Het taalgebruik is redelijk afgestemd op de lezer.
- 4 Het taalgebruik is afgestemd op de lezer.

Leesbaarheid

 De schrijver besteedt aandacht aan de opmaak. **[max. 4p]**

1 optie kiezen

- 1 De opmaak van de tekst is onvoldoende.
- 2 De opmaak van de tekst is matig.
- 3 De opmaak van de tekst is redelijk.
- 4 De opmaak van de tekst is goed.

Inhoud

 [max. 2p]

2 opties mogelijk

1. In de tekst staat dat een kortere zomervakantie een slecht plan is. 1p
2. In de tekst staan minimaal twee argumenten waarom een kortere zomervakantie een slecht plan is. 1p

Ongeschikt qua toon en stijl

Onderwerp: Zorgen over het inkorten van de zomervakantie

Geachte mevrouw Van Balen,

Ik hoop dat deze e-mail u in goede gezondheid bereikt. Ik schrijf u namens mijn klasgenoten en mijzelf naar aanleiding van het voornemen van de directie om de zomervakantie met een week in te korten. Na uitgebreide gesprekken in de klas hebben we enkele zorgen en bedenkingen die we graag onder uw aandacht willen brengen.

Een van de voornaamste redenen voor de zomervakantie is dat het dient als een periode van herstel en ontspanning. Na een intens schooljaar hebben studenten deze tijd nodig om mentaal en fysiek te herstellen. Door de vakantie in te korten, beperken we deze herstelperiode, wat kan leiden tot meer stress en burn-out klachten bij studenten.

Ten tweede plannen veel gezinnen hun vakanties en familiebezoeken gedurende de zomermaanden. Het inkorten van de vakantie kan deze plannen verstoren, met name voor families die verre reizen ondernemen of familie in het buitenland bezoeken.

Ten derde biedt de zomervakantie ook een kans voor studenten om aan zelfontwikkeling te doen, zoals het volgen van cursussen of het opdoen van werkervaring door middel van bijbaantjes. Een kortere vakantie beperkt deze mogelijkheden.

Ten vierde fungeert de zomervakantie ook als een 'beloning' na een jaar hard werken. Het inzicht dat we een volledige zomervakantie voor de boeg hebben, werkt motiverend gedurende het schooljaar. Een reductie kan dit effect verminderen.

Ten slotte kunnen plotse veranderingen in het schoolrooster, vooral zo'n significante, leiden tot aanpassingsproblemen voor zowel studenten als hun families.

Wij begrijpen dat er wellicht goede redenen zijn vanuit de directie om deze verandering te overwegen. Echter, wij geloven dat het belangrijk is om de behoeften en zorgen van de studenten in deze beslissing mee te nemen. We zouden het op prijs stellen als er een

mogelijkheid is om met de directie in gesprek te gaan om gezamenlijk tot een oplossing te komen die voor alle partijen bevredigend is.

We kijken uit naar uw reactie en danken u bij voorbaat voor uw begrip en overweging.

Met vriendelijke groet,

Joop de Vries

Klas 2A

Onderwerp: Bezorgdheid over het voorstel voor een kortere zomervakantie

Beste mevrouw Van Balen,

Ik schrijf deze e-mail namens mijn hele klas. We hebben vernomen dat de directie overweegt om de zomervakantie met een week te verkorten. Na hierover gesproken te hebben in de klas, willen we graag onze zorgen en mening hierover met u delen.

Allereerst is het voor ons belangrijk om na een druk schooljaar even helemaal tot rust te komen. De zomervakantie is de periode waarin we ons kunnen opladen voor het nieuwe schooljaar. Door de vakantie te verkorten, hebben we minder tijd om te ontspannen en kunnen we ons misschien minder goed concentreren als het nieuwe schooljaar begint. Hierdoor kan de kwaliteit van ons werk en onze prestaties verminderen.

Daarnaast hebben veel leerlingen in de zomervakantie bijbaantjes of doen ze vrijwilligerswerk. Deze activiteiten zijn niet alleen goed voor onze persoonlijke ontwikkeling, maar ze helpen ons ook om wat extra geld te verdienen. Als de vakantie korter wordt, hebben we minder tijd om te werken en missen we die waardevolle ervaringen en het extra zakgeld.

Bovendien is de zomervakantie voor veel gezinnen de enige tijd in het jaar dat ze samen op vakantie kunnen gaan. Als deze vakantie korter wordt, kan het moeilijk zijn voor gezinnen om een geschikte periode te vinden voor een vakantie. Hierdoor kunnen sommige leerlingen misschien niet met hun familie op vakantie gaan, wat jammer zou zijn.

Tot slot willen we benadrukken dat het belangrijk is voor onze mentale gezondheid om voldoende rust te krijgen. De druk op scholieren is de laatste jaren toegenomen en een lange zomervakantie helpt ons om met die druk om te gaan.

We hopen dat u onze zorgen begrijpt en willen u vriendelijk vragen om het voorstel te heroverwegen. We staan natuurlijk open voor een gesprek hierover en horen graag uw mening.

Met vriendelijke groet,

Joop de Vries

Klas 2A

Onderwerp: Kortere zomervakantie

Beste mevrouw Van Balen,

Ik schrijf namens onze klas. We hebben gehoord dat de zomervakantie misschien een week korter wordt. We vinden dit geen goed idee en ik leg graag uit waarom.

De zomervakantie is belangrijk voor ons. Na een heel jaar hard werken, hebben we deze tijd nodig om uit te rusten. Als de vakantie korter is, zijn we misschien nog moe als de school weer begint. En als we moe zijn, kunnen we minder goed leren.

Ook werken veel van ons in de vakantie. We verdienen dan wat geld of we leren nieuwe dingen. Met een kortere vakantie kunnen we minder werken en verdienen we ook minder.

Verder gaan veel families in de zomervakantie weg. Als de vakantie korter is, is het lastiger om een goede tijd te kiezen voor de vakantie. Sommigen kunnen dan misschien niet weg met hun familie.

We hopen dat u nog eens nadenkt over dit plan. We willen graag dat de zomervakantie blijft zoals die is. We praten er ook graag over als dat helpt.

Bedankt voor het lezen en voor het denken over onze mening.

Groetjes,

Joop de Vries

Klas 2A

Onderwerp: Vraag over de kortere zomervakantie

Hallo mevrouw Van Balen,

Ik schrijf u namens onze klas. We hebben gehoord dat de zomervakantie misschien een week korter wordt. We vinden dat geen goed idee en willen u uitleggen waarom.

Na een druk schooljaar hebben we de vakantie nodig om uit te rusten. Als de vakantie korter is, hebben we minder tijd om te ontspannen.

Veel van ons gaan met hun familie op vakantie. Een kortere vakantie kan deze plannen in de war schoppen.

Sommige van ons hebben een bijbaantje in de zomer of doen een extra cursus. Met minder vakantie hebben we daar minder tijd voor.

Verder is de lange zomervakantie is een soort beloning na hard werken. Als die korter wordt, is dat minder leuk voor ons.

Ook kunnen veranderingen in de vakantie voor gedoe zorgen, voor ons en onze families.

We snappen dat er misschien goede redenen zijn om de vakantie korter te maken. Maar we hopen dat u ook naar onze kant van het verhaal wilt luisteren. Misschien kunnen we hier samen over praten?

Bedankt voor het lezen en we hopen snel van u te horen!

Groetjes,

Joop de Vries

Klas 2A

Onderwerp: Feedback over het plan voor een kortere zomervakantie

Hoi mevrouw Van Baalen,

Ik mail je even namens mijn klas over dat idee om de zomervakantie in te korten. We hebben het erover gehad, en eerlijk gezegd zijn we er niet echt blij mee. Hier zijn onze gedachten:

1. Na een jaar knallen hebben we echt die volle zomervakantie nodig om te relaxen en op te laden.
2. Veel van ons hebben al plannen gemaakt, reisjes geboekt, festivals enzo. Een week minder kan echt roet in het eten gooien.
3. Sommigen pikken in de zomer wat extra centen op of doen een toffe cursus. Met minder tijd kan dat lastig worden.
4. Die lange zomervakantie is voor ons een soort carrot on a stick. We werken ons te pletter, mede omdat we weten dat die chille vakantie eraan komt.
5. Plotseling het rooster omgooien kan voor wat chaos zorgen, voor ons en ook voor docenten denk ik.

Ik snap dat er misschien goede redenen achter zitten, maar het zou cool zijn als we hier samen naar kunnen kijken. Een gesprek of zo?

Thanks voor je tijd en hopelijk horen we snel van je.

Doei,

Joop de Vries

Klas 2A

Taalschaaltekst 3

Onderwerp: Kortere zomervakantie

Beste mevrouw Van Balen,

Ik schrijf namens onze klas. We hebben gehoord dat de zomervakantie misschien een week korter wordt. We vinden dit geen goed idee en ik leg graag uit waarom.

De zomervakantie is belangrijk voor ons. Na een heel jaar hard werken, hebben we deze tijd nodig om uit te rusten. Als de vakantie korter is, zijn we misschien nog moe als de school weer begint. En als we moe zijn, kunnen we minder goed leren.

Ook werken veel van ons in de vakantie. We verdienen dan wat geld of we leren nieuwe dingen. Met een kortere vakantie kunnen we minder werken en verdienen we ook minder.

Verder gaan veel families in de zomervakantie weg. Als de vakantie korter is, is het lastiger om een goede tijd te kiezen voor de vakantie. Sommigen kunnen dan misschien niet weg met hun familie.

We hopen dat u nog eens nadenkt over dit plan. We willen graag dat de zomervakantie blijft zoals die is. We praten er ook graag over als dat helpt.

Bedankt voor het lezen en voor het denken over onze mening.

Groetjes,

Joop de Vries

Klas 2A

Taalschaaltekst 2

Onderwerp: Kortere zomer vakantie

Beste Mevrouw van Balen,

Ik schrijf namens onze klas. We hebben gehoord dat de zomervakantie misschien een week korter word we vinden dit geen goede idee en ik leg graag uit waarom.

De zomervakantie is belangrijk voor ons. Na een heel jaar hart werken hebben we deze tijd nodig om uit te rusten. Als de vakantie korter is zijn we misschien nog moe als de school weer begint en als we moe zijn kunnen we minder goed leren.

Ook werken veel van ons in de vakantie. We verdienen dan wat geld of we leren nieuwe dingen. Met een kortere vakantie kunnen we minder werken en verdienen we ook minder.

Verder gaan veel familie's in de zomer vakantie weg. Als de vakantie korter is, is het lastiger om een goede tijd te kiezen voor de vakantie. Sommigen kunnen dan misschien niet weg met hun familie.

We hopen dat u nog eens nadenkt over dit plan. We willen graag dat de zomer vakantie blijft zoals die is. We praten er ook graag over als dat helpt.

Bedankt voor het lezen en voor het denken over onze mening.

Groetjes,

Joop de Vries

Klas 2A

Taalschaaltekst 1

Onderwerp: Kortre zomervakantie

Beste mevr. van Balen,

Ik schrijf voor onze klas. We hebbe gehoord dat de zomervakantie misschien een week korter wor. We vind dit geen goed idee en ik leg graag uit waarom. De zomervakantie is belangrijk voor ons. Na een heel jaar hard werke, hebbe we deze tijd nodig om uit te ruste. Als de vakantie korter is, zijn we misschien nog moe als de school weer begint. En als we moe zijn, kunne we minder goed leer.

Ook werk veel van ons in de vakantie. We verdien dan wat geld of we leer nieuwe dinge. Met een kortre vakantie kunne we minder werk en verdien we ook minder.

Verder gaan veel familie in de zomervakantie weg. Als de vakantie korter is, is het lastiger om een goede tijd te kiez voor de vakantie. Sommige kunne dan misschien niet weg met hun familie.

We hoope dat u nog eens nadenk over dit plan. We wil graag dat de zomervakantie blijft zoals die is. We prate er ook graag over als dat helpt.

Bedankt voor het leze en voor het denke over onze mening.

Groetjes,

Joop de Vries

Klas 2A

Svo06 Nepnieuws

Beoordelingsmodel svo06 Nepnieuws

Precondities

De tekst is te beoordelen, omdat

- de tekst is geschreven in het Nederlands;
- de schrijver de aanwijzingen van de opdracht volgt;
- de schrijver de opdracht serieus neemt.

  Ja: ga verder met beoordelen **[1p]**

  Nee: stop met beoordelen **[0p]**

Communicatieve effectiviteit

 De schrijver is erin geslaagd om duidelijk uit te leggen wat nepnieuws is. [max. 6p]

1	schaaltekst 1	2	schaaltekst 2	3	schaaltekst 3	4	schaaltekst 4	5	schaaltekst 5	6
---	---------------	---	---------------	---	---------------	---	---------------	---	---------------	---

Taalgebruik

 Let op woordgebruik & woordenschat, spelling, grammatica en interpunctie **[max. 4p]**

1	taalschaaltekst 1	2	taalschaaltekst 2	3	taalschaaltekst 3	4
---	-------------------	---	-------------------	---	-------------------	---

Samenhang

 De schrijver schrijft een samenhangende tekst. **[max. 4p]**

1 optie kiezen

- 1 De tekst is niet samenhangend geschreven.
- 2 De tekst is enigszins samenhangend geschreven.
- 3 De tekst is redelijk samenhangend geschreven.
- 4 De tekst is samenhangend geschreven.

Afstemming op doel

 De schrijver bereikt het schrijfdoel. **[max. 4p]**

1 optie kiezen

- 1 De schrijver bereikt het schrijfdoel niet.
- 2 De schrijver bereikt het schrijfdoel enigszins.
- 3 De schrijver bereikt het schrijfdoel redelijk.
- 4 De schrijver bereikt het schrijfdoel.

Afstemming op publiek

 De schrijver stemt het taalgebruik af op de lezer **[max. 4p]**

1 optie kiezen

- 1 Het taalgebruik is niet afgestemd op de lezer.
- 2 Het taalgebruik is enigszins afgestemd op de lezer.
- 3 Het taalgebruik is redelijk afgestemd op de lezer.
- 4 Het taalgebruik is afgestemd op de lezer.

Leesbaarheid

 De schrijver besteedt aandacht aan de opmaak. **[max. 4p]**

1 optie kiezen

- 1 De opmaak van de tekst is onvoldoende.
- 2 De opmaak van de tekst is matig.
- 3 De opmaak van de tekst is redelijk.
- 4 De opmaak van de tekst is goed.

Inhoud

 [max. 3p]

3 opties mogelijk

1. De tekst beschrijft wat nepnieuws is.	1p
2. De tekst beschrijft waarom sommige mensen nepnieuws verspreiden.	1p
3. De tekst beschrijft wat er tegen nepnieuws kan worden gedaan.	1p

Nepnieuws: Waarom het bestaat en wat we ertegen kunnen doen

Heb je ooit een verhaal gelezen dat zó gek klonk dat je je afvroeg of het wel echt waar kon zijn? Welkom in de wereld van het nepnieuws!

Wat is nepnieuws?

Nepnieuws zijn verhalen of berichten op het internet die helemaal niet waar zijn. Maar omdat deze verhalen vaak spannend, sensationeel of gewoonweg vreemd zijn, trekken ze de aandacht van veel lezers.

Waarom maken mensen nepnieuws?

Nu vraag je je misschien af, waarom zou iemand een vals verhaal maken? Het antwoord is simpel: omdat je er flink wat geld mee kunt verdienen. Elk nepbericht wordt vaak begeleid door advertenties. Dus, hoe meer mensen erop klikken en het bericht lezen, hoe meer geld de maker van het nepnieuws verdient. Een 15-jarige jongen wist zelfs 10.000 euro te verdienen met nepverhalen over wolven die mensen aanvallen! Natuurlijk, allemaal niet waar, maar mensen vonden het spannend en klikten massaal.

Wat kunnen we tegen nepnieuws doen?

Oeps! Uit onderzoek blijkt dat veel jongeren - misschien net als jij - moeite hebben met het herkennen van nepnieuws. Veel jongeren letten niet op de bron van een bericht of wie het heeft geschreven. En dat is een probleem.

Maar geen zorgen! Er is een oplossing: beter onderwijs over media. Op school kunnen we leren hoe we echte en neppe berichten van elkaar kunnen onderscheiden. Door vragen te stellen zoals: "Waar komt dit nieuws vandaan?" en "Kan ik de schrijver vertrouwen?", kunnen we leren de echte verhalen van de neppe te onderscheiden.

Dus, de volgende keer dat je een bizar verhaal tegenkomt, denk twee keer na voordat je het gelooft of deelt. Samen kunnen we nepnieuws verslaan!

2

Het Nepnieuws Mysterie! Waarom Je Niet Alles Moet Geloven Wat Je Leest

Heb je ooit iets gelezen op internet en gedacht: "Dat kan toch niet waar zijn?" Goed nieuws: misschien was dat wel niet waar! Zo'n bericht heet nepnieuws. Dit is wat je erover moet weten!

Wat is nepnieuws eigenlijk?

Stel je voor, je zit op je favo website of app en ziet een bizar bericht voorbijkomen. Misschien over wolven die mensen aanvallen in Nederland. Maar eh... dat klinkt niet echt logisch, toch? Dat komt omdat het waarschijnlijk nepnieuws is. Dit zijn berichten waar geen woord van waar is, maar die wel super spannend of gek klinken.

Waarom zou iemand nepnieuws maken?

Nu denk je misschien: "Wie doet nou zo iets?!" Nou, er zijn mensen die met nepnieuws veel geld verdienen. Ja, echt waar! Zo was er een 15-jarige gast die in één maand 10.000 euro verdiende door nepnieuws over wolven te maken. 😬 Waarom? Omdat bij die nepberichten ook advertenties staan. Elke keer als jij zo'n bericht leest en die advertentie ziet, klinkt er een kassa voor de maker van dat nepnieuws.

Kunnen we iets tegen nepnieuws doen?

Tuurlijk! Maar... niet zo snel. Er is een probleem: veel van ons kunnen nepnieuws niet goed herkennen. We kijken vaak niet naar wie het bericht heeft geschreven of waar het vandaan komt. Da's een beetje als een onbekend snoepje eten zonder de verpakking te checken. 😬

De oplossing? Beter onderwijs! Op school kunnen we leren hoe we echte van valse berichten kunnen onderscheiden. Zo weten we zeker of we de schrijver wel kunnen vertrouwen en of het geen onzin is wat we lezen.

De volgende keer dat je een gek bericht leest, denk dan even na. Is het te bizar om waar te zijn? Check dan wie het heeft geschreven en waar het vandaan komt. En hey, laten we elkaar ook helpen. Ziet je BFF een raar bericht? Wijs hem of haar dan op de feiten. Samen kunnen we nepnieuws verslaan! 🙌 📄 🚫

Nepnieuws: Wat Is Het en Waarom Bestaat Het?

Heb je weleens een super spannend of raar nieuwsbericht gelezen en je afgevraagd: "Is dit wel echt waar?" Dan is het tijd om over 'nepnieuws' te praten. Ja, je leest het goed: NEPnieuws.

Wat is nepnieuws?

Nepnieuws zijn berichten op het internet die niet waar zijn. Het lijkt net of ze echt zijn, maar als je goed kijkt, zul je merken dat er iets niet klopt. Het is alsof iemand je een verhaal vertelt over een vliegende koe. Leuk en spannend om te horen, maar koeien kunnen niet vliegen, toch?

Waarom maken mensen nepnieuws?

Nu vraag je je misschien af: "Waarom zou iemand een verhaal over een vliegende koe bedenken?" Simpel antwoord: om er geld mee te verdienen. Stel je voor dat iedereen dat verhaal wil lezen omdat het zo gek en spannend is. Dan gaan er ook veel mensen naar de website waar dat verhaal staat. En op die website staan vaak advertenties. Elke keer als iemand op die advertenties klikt, verdient de maker van het nepnieuws geld.

Bijvoorbeeld, er was een jongen van 15 jaar die verhalen schreef over wolven die mensen aanvallen. Dit is natuurlijk niet waar, maar veel mensen lazen zijn verhalen omdat ze spannend waren. En hij verdiende veel geld met die advertenties op zijn website.

Hoe beschermen we onszelf tegen nepnieuws?

Het belangrijkste is dat we leren hoe we nepnieuws kunnen herkennen. Uit onderzoek blijkt dat veel jongeren, zoals jij en ik, moeite hebben om echt nieuws en nepnieuws uit elkaar te houden. We moeten dus beter letten op waar een bericht vandaan komt en wie het heeft geschreven. En stel jezelf de vraag: "Kan ik deze bron wel vertrouwen?"

Scholen kunnen hierbij helpen. Op school kunnen we leren hoe we beter met nieuws om kunnen gaan en hoe we kunnen checken of iets echt is of niet.

Samenvatting

Nepnieuws is dus een soort 'vals' nieuws dat mensen maken om er geld mee te verdienen. We moeten allemaal een beetje detective worden om er niet in te trappen. Dus de volgende keer dat je een bericht leest over een vliegende koe of een dansende olifant, denk dan even na: "Is dit wel echt?" En onthoud: samen kunnen we nepnieuws verslaan!

3

Nepnieuws: Wat is het en wat kun je ertegen doen?

Heb je weleens iets gelezen dat super spannend of raar was en later bleek dat het helemaal niet waar was? Ja, je raadt het al: je bent misschien wel in aanraking gekomen met nepnieuws!

Wat is nepnieuws?

Nepnieuws zijn berichten op internet die niet waar zijn. Stel je voor, je leest een verhaal over een vliegende olifant. Dat klinkt ongelooflijk, toch? Nou, dat is het ook! Maar soms is nepnieuws lastiger te herkennen.

Waarom verspreiden mensen nepnieuws?

Je denkt misschien: "Waarom zou iemand nepnieuws maken?" Het antwoord is simpel: om geld te verdienen! Hoe dan? Nou, bij deze valse berichten staan vaak advertenties. Hoe meer mensen op het nieuws klikken en het lezen, hoe meer de makers verdienen aan die advertenties. Een 15-jarige jongen maakte bijvoorbeeld verhalen over wolven en verdiende zo'n 10.000 euro! Zijn berichten waren niet waar, maar omdat ze spannend waren, wilden veel mensen ze lezen.

Wat kunnen we doen tegen nepnieuws?

Het lastige is dat veel jongeren, en ja, ook volwassenen, nepnieuws niet altijd herkennen. We lezen iets en denken niet na over waar het vandaan komt of wie het geschreven heeft. Dus, hoe weten we wat echt is en wat nep?

Een oplossing is: beter onderwijs! Op school kunnen we leren hoe we echte en neppe berichten van elkaar kunnen onderscheiden. We moeten kritische vragen stellen, zoals: "Waar staat dit bericht?" en "Wie heeft het geschreven?". Door beter op te letten en ons af te vragen of een bron betrouwbaar is, kunnen we nepnieuws ontmaskeren!

Dus de volgende keer dat je een bizar verhaal tegenkomt, vraag jezelf dan af: "Is dit echt waar?" En vergeet niet: wees altijd nieuwsgierig, maar ook voorzichtig met wat je leest!

1

Nepnieuws: Een vreemd fenomeen?

Heb je ooit een verhaal gelezen dat een beetje... vreemd klonk? Welkom in de wereld van het nepnieuws!

Wat is dat, nepnieuws?

Nou, soms zijn er berichten die dingen vertellen die misschien niet helemaal kloppen. Het is alsof iemand je een sprookje vertelt en zegt dat het echt is gebeurd!

Maar waarom zou iemand dat doen?

Er zijn veel redenen, maar één daarvan kan geld zijn. Als veel mensen een bericht lezen, kan degene die het bericht plaatst geld verdienen. Stel je voor, je leest een super spannend verhaal en je klikt op een advertentie ernaast... Kassa voor de maker van dat verhaal!

Hoe gaan we hiermee om?

Dat is een goede vraag. Het blijkt dat het voor veel van ons lastig is om te zien wat echt is en wat nep. Misschien moeten we allemaal wat beter opletten en leren hoe we onderscheid kunnen maken tussen wat echt is en wat niet.

Dus, de volgende keer dat je een grappig of vreemd verhaal leest, denk dan even na. Het kan echt zijn... of misschien gewoon een sprookje in vermomming!

Taalschaaltekst 3

Nepnieuws: Wat is het en wat kun je ertegen doen?

Heb je weleens iets gelezen wat superspannend of raar was en later bleek dat het helemaal niet waar was? Ja, je raadt het al: je bent misschien wel in aanraking gekomen met nepnieuws!

Wat is nepnieuws?

Nepnieuws zijn berichten op internet die niet waar zijn. Stel je voor, je leest een verhaal over een vliegende olifant. Dat klinkt ongelooflijk, toch? Nou, dat is het ook! Maar soms is nepnieuws lastiger te herkennen.

Waarom verspreiden mensen nepnieuws?

Je denkt misschien: "Waarom zou iemand nepnieuws maken?" Het antwoord is simpel: om geld te verdienen! Hoe dan? Nou, bij deze valse berichten staan vaak advertenties. Hoe meer mensen op het nieuws klikken en het lezen, hoe meer de makers verdienen aan die advertenties. Een 15-jarige jongen maakte bijvoorbeeld verhalen over wolven en verdiende zo'n 10.000 euro! Zijn berichten waren niet waar, maar omdat ze spannend waren, wilden veel mensen ze lezen.

Wat kunnen we doen tegen nepnieuws?

Het lastige is dat veel jongeren, en ja, ook volwassenen, nepnieuws niet altijd herkennen. We lezen iets en denken niet na over waar het vandaan komt of wie het geschreven heeft. Dus, hoe weten we wat echt is en wat nep?

Een oplossing is: beter onderwijs! Op school kunnen we leren hoe we echte en neppe berichten van elkaar kunnen onderscheiden. We moeten kritische vragen stellen, zoals: "Waar staat dit bericht?" en "Wie heeft het geschreven?". Door beter op te letten en ons af te vragen of een bron betrouwbaar is, kunnen we nepnieuws ontmaskeren!

Dus de volgende keer dat je een bizar verhaal tegenkomt, vraag jezelf dan af: "Is dit echt waar?" En vergeet niet: wees altijd nieuwsgierig, maar ook voorzichtig met wat je leest!

Taalschaaltekst 2

Nepnieuws: Wat is het en wat kun je er tegen doen?

Heb je wel eens iets gelezen wat super spannend of raar was en later bleek dat het helemaal niet waar was? Ja, je raad het al: je bent misschien wel in aanraking gekomen met nepnieuws!

Wat is nepnieuws?

Nepnieuws zijn berichten op internet die niet waar zijn. Stel je voor, je lees een verhaal over een vliegende olifant. Dat klinkt ongelooflijk, toch? Nou, dat is het ook! Maar soms is nepnieuws lasteger te herkennen.

Waarom verspreiden mensen nepnieuws?

Je denkt misschien: "Waarom zou iemand nepnieuws maken?" Het antwoord is simpel: om geld te verdienen! Hoe dan? Nou, bij deze valse berichten staan vaak advertenties. Hoe meer mensen op het nieuws klikken en het lezen, hoe meer de makers verdienen aan die advertenties. Een 15 jarige jongen maakte bijvoorbeeld verhalen over wolven en verdiende zo'n 10.000 euro! Zijn berichten waren niet waar, maar omdat ze spannend waren, wilden veel mensen ze lezen.

Wat kunnen we doen tegen nepnieuws?

Het lastige is dat veel jongeren en ja ook volwassenen, nepnieuws niet altijd herkennen. We lezen iets en denken niet na over waar het vandaan komt of wie het geschreven heeft. Dus hoe weten we wat echt is en wat nep?

Een oplossing is beter onderwijs! Op school kunnen we leren hoe we echte en neppe berichten van elkaar kunnen onderscheiden. We moeten kritische vragen stellen, zoals: "Waar staat dit bericht?" en "Wie heeft het geschreven?". Door beter op te letten en ons af te vragen of een bron betrouwbaar is, kunnen we nepnieuws ontmaskeren!

Dus de volgende keer dat je een bizar verhaal tegenkomt, vraag je zelf dan af: "Is dit echt waar?" En vergeet niet: wees altijd nieuwsgierig, maar ook voorzichtig met wat je leest!

Taalschaaltekst 1

Nepnieuws: Wat is dat en wat je daartegen kan doen?

Heb jij ooit iets gelezen dat super spannend of raar was en later bleek dat het helemaal niet waar was? Ja, je raad het al: je bent misschien wel in aanraking gekomen met nepnieuws!

Wat is nepnieuws?

Nepnieuws zijn berichten op internet die niet waar zijn. Stel je voor, je lees een verhaal over een vliegende olifant. Dat klinkt ongelooflijk, toch? Nou, dat is het ook! Maar soms is nepnieuws lastiger te herkennen.

Waarom verspreiden mensen nepnieuws?

Je denkt misschien: "Waarom zou iemand nepnieuws maken?" Het antwoord is simpel: om geld te verdienen! Hoe dan? Nou, bij deze valse berichten staan vaak advertenties. Hoe meer mensen op het nieuws klikken en het leesen, hoe meer de makers verdienen aan die advertenties. Een 15-jarige jongen maakte bijvoorbeeld verhalen over wolven en verdiende zo'n 10.000 euro! Zijn berichten waren niet waar, maar omdat ze spannend waren, wilden veel mensen ze lezen.

Wat kunnen we doen tegen nepnieuws?

Het lastig is dat veel jongeren, en ja, ook volwassenen, nepnieuws niet altijd herkennen. We lees iets en denken niet na over waar het vandaan komt of wie het geschreven heeft. Dus, hoe weten we wat echt is en wat nep?

Een oplossing is: beter onderwijs! Op school kunnen we leren hoe we echte en neppe berichten van elkaar kunnen onderscheiden. We moeten kritieke vragen stellen, zoals: "Waar staat dit bericht?" en "Wie heeft het geschreven?". Door beter op te letten en ons af te vragen of een bron betrouwbaar is, kunnen we nepnieuws ontmaskeren!

Dus de volgende keer dat je een bizar verhaal tegenkomt, vraag jezelf dan af: "Is dit echt waar?" En vergeet niet: wees altijd nieuwsgierig, maar ook voorzichtig met wat je leest!

Svo08 Een recept voor pannenkoeken

Beoordelingsmodel svo08 Recept pannenkoeken

Precondities

De tekst is te beoordelen, omdat

- de tekst is geschreven in het Nederlands;
- de schrijver de aanwijzingen van de opdracht volgt;
- de schrijver de opdracht serieus neemt.

  Ja: ga verder met beoordelen **[1p]**

  Nee: stop met beoordelen **[0p]**

Communicatieve effectiviteit

 De schrijver is erin geslaagd een instructie te maken waar je pannenkoeken kunt bakken. [max. 4p]

1	schaaltekst 1	2	schaaltekst 2	3	schaaltekst 3	4
---	---------------	---	---------------	---	---------------	---

Taalgebruik

 Let op woordgebruik & woordenschat, spelling, grammatica en interpunctie **[max. 4p]**

1	taalschaaltekst 1	2	taalschaaltekst 2	3	taalschaaltekst 3	4
---	-------------------	---	-------------------	---	-------------------	---

Samenhang

 De schrijver schrijft een samenhangende tekst. **[max. 4p]**

1 optie kiezen

- 1 De tekst is niet samenhangend geschreven.
- 2 De tekst is enigszins samenhangend geschreven.
- 3 De tekst is redelijk samenhangend geschreven.
- 4 De tekst is samenhangend geschreven.

Afstemming op doel

 De schrijver bereikt het schrijfdoel. **[max. 4p]**

1 optie kiezen

- 1 De schrijver bereikt het schrijfdoel niet.
- 2 De schrijver bereikt het schrijfdoel enigszins.
- 3 De schrijver bereikt het schrijfdoel redelijk.
- 4 De schrijver bereikt het schrijfdoel.

Afstemming op publiek

 De schrijver stemt het taalgebruik af op de lezer **[max. 4p]**

1 optie kiezen

- 1 Het taalgebruik is niet afgestemd op de lezer.
- 2 Het taalgebruik is enigszins afgestemd op de lezer.
- 3 Het taalgebruik is redelijk afgestemd op de lezer.
- 4 Het taalgebruik is afgestemd op de lezer.

Leesbaarheid

 De schrijver besteedt aandacht aan de opmaak. **[max. 4p]**

1 optie kiezen

- 1 De opmaak van de tekst is onvoldoende.
- 2 De opmaak van de tekst is matig.
- 3 De opmaak van de tekst is redelijk.
- 4 De opmaak van de tekst is goed.

Inhoud

 [max. 2p]

2 opties mogelijk

1. De tekst volgt de stappen uit de afbeelding. 1p
2. De tekst bevat de ingrediënten uit de opdracht. 1p

Recept voor Nederlandse Pannenkoeken (10 stuks)

Ingrediënten:

- 250 gram pannenkoekmeel
- 2 eieren
- ½ liter melk
- Boter (om in te bakken)

Bereidingswijze:

1. Voorbereiden van het beslag: Doe het pannenkoekmeel in een grote kom. Maak een kuiltje in het midden en breek daar de twee eieren in. Begin met een beetje melk en begin langzaam te roeren, vanuit het midden naar buiten werkend, om zo klontjes te voorkomen.
2. Beslag mengen: Terwijl je blijft roeren, voeg je geleidelijk de rest van de melk toe. Blijf roeren tot je een glad en vloeibaar beslag hebt. Laat het beslag, indien mogelijk, ongeveer 30 minuten rusten. Dit zorgt voor een soepeler beslag en uiteindelijk een luchtigere pannenkoek.
3. Bakken: Verhit een klontje boter in een koekenpan op middelhoog vuur tot het volledig gesmolten is en de pan goed bedekt is.
4. Pannenkoek bakken: Schep een pollepel van het beslag in het midden van de hete pan. Draai de pan rond om het beslag gelijkmatig te verdelen en een ronde pannenkoek te vormen. Bak de pannenkoek ongeveer 1-2 minuten aan de ene kant, of tot de onderkant goudbruin is en kleine luchtbelletjes aan de oppervlakte verschijnen. Keer de pannenkoek om met een spatel en bak de andere kant nog eens 1-2 minuten of tot ook deze kant goudbruin is.
5. Serveren: Leg de gebakken pannenkoek op een bord en houd deze warm terwijl je de rest van de pannenkoeken bakt. Serveer de pannenkoeken warm met toppings naar keuze, zoals stroop, suiker, fruit of chocoladesaus.

Eet smakelijk!

Pannenkoeken (voor 10 stuks)

Eenvoudige pannenkoeken uit Nederland.

Ingrediënten:

- 250 gram pannenkoekmeel
- 2 eieren
- ½ liter melk
- boter

Bereidingswijze:

1. Neem een grote kom en doe hier het pannenkoekmeel in.
2. Maak een kuiltje in het midden van het meel.
3. Breek de 2 eieren en voeg deze toe in het kuiltje.
4. Begin met het toevoegen van een beetje melk en meng het geheel met een garde of een mixer. Blijf melk toevoegen tot je een redelijk vloeibaar beslag hebt dat geen klontjes meer bevat. De consistentie moet vergelijkbaar zijn met dikke room.
5. Verwarm een koekenpan op middelhoog vuur. Voeg een klein klontje boter toe en laat het smelten.
6. Schep met een soeplepel wat beslag in het midden van de pan en draai de pan rond om het beslag gelijkmatig te verdelen.
7. Bak de pannenkoek 2-3 minuten aan de ene kant tot hij goudbruin is. Draai hem dan om en bak de andere kant ook goudbruin.
8. Haal de pannenkoek uit de pan en leg hem op een bord.
9. Herhaal dit proces totdat het beslag op is.
10. Serveer de pannenkoeken warm met je favoriete toppings zoals stroop, poedersuiker, fruit of chocoladesaus.

Dit is een basisrecept voor pannenkoeken. Je kunt variëren door bijvoorbeeld wat kaneel of vanille aan het beslag toe te voegen voor extra smaak.

2

Pannenkoeken Recept (10 stuks)

Wat heb je nodig:

- 250 gram pannenkoekmeel
- 2 eieren
- ½ liter melk
- Een beetje boter

Zo maak je het:

1. Beslag maken: Doe het meel in een kom. Doe de eieren erbij. Voeg een beetje melk toe en roer. Voeg steeds meer melk toe en roer tot het een glad mengsel is.
2. Pan klaarmaken: Zet de pan op het vuur. Doe een beetje boter in de pan.
3. Bakken: Schep een beetje beslag in de pan. Bak de pannenkoek tot hij bruin is en draai hem dan om. Bak de andere kant ook bruin.
4. Eten: Doe de pannenkoek op een bord. Bak de rest van de pannenkoeken. Eet ze met wat je lekker vindt, zoals stroop of suiker.

Smakelijk eten!

1

Pannenkoeken (10)

Ingrediënten:

- pannenkoekmeel 250 gram.
- twee eieren
- halve liter melk
- boter

Hoe je ze maakt:

1. Pak een kom en doe er meel in.
2. Doe de eieren erbij
3. Doe de melk erin en mix alles.
4. Zet een pan op het vuur en doe er met een soeplepel beslag in
6. Draai het om als je denkt dat het moet.
7. Doe ze op een bord.
8. Doe er iets lekker op

Eet smakelijk

Taalschaaltekst 1

Pannekeken (voor 10 stuk)

Eenvoudig pannenkoken uit Nederland.

Ingrediënte:

- 250 gram pannenkookmeel
- 2 eiren
- ½ lieter melk
- boter

Bereidingswijze:

1. Neem een grote kom en doo hier het pannenkookmeel in.
2. Maak een kuiltje in het midden van het meel.
3. Breek de 2 eieren en voeg deze toe in het kuiltje.
4. Begin met het toevoegen van een beetje melk en meng het geheel met een garde of een mixer. Blyf melk toevoegen tot je een redelyk vloeibaar beslag hebt dat geen klontjes meer bevat. De consistentie moet vergelijkbaar zyn met dikke room.
5. Verwarm een koekenpan op middelgroot vuur. Voeg een klein klontje butter toe en laat het smelten.
6. Schep met een soeplepel wat beslag in het midden van de pan en draai de pan rond om het beslag gelykmatig te verdelen.
7. Bak de pannenkook 2-3 minuten aan de ene kant tot hij goudbruin is. Draai hem dan om en bak de andere kant ook goudbruin.
8. Haal de pannenkook uit de pan en leg hem op een bord.
9. Herhaal dit process totdat het beslag op is.
10. Serveer de pannenkoken warm met je favoriete toppings zoals stroop, poedersuiker, fruit of chocoladesaus.

Dit is een basisrecept voor pannenkoken. Je kunt variëren door byvoorbeeld wat kaneel of vanille aan het beslag toe te voegen voor extra smaak.

Taalschaaltekst 3

Pannekoeken (voor 10 stuks)

Eenvoudige pannenkoeken uit Nederland.

Ingrediënten:

- 250 gram pannenkoekmeel
- 2 eieren
- ½ liter melk
- boter

Bereidingswijze:

1. Neem een grote kom en doe hier het pannenkoekmeel in.
2. Maak een kuiltje in het midden van het meel.
3. Breek de 2 eieren en voeg deze toe in het kuiltje.
4. Begin met het toevoegen van een beetje melk en meng het geheel met een garde of een mixer. Blijf melk toevoegen tot je een redelijk vloeibaar beslag hebt dat geen klontjes meer bevat. De consistentie moet vergelijkbaar zijn met dikke room.
5. Verwarm een koekenpan op middelmatig vuur. Voeg een klein klontje boter toe en laat het smelten.
6. Schep met een soeplepel wat beslag in het midden van de pan en draai de pan rond om het beslag gelijkmatig te verdelen.
7. Bak de pannenkoek 2-3 minuten aan de ene kant tot hij goudbruin is. Draai hem dan om en bak de andere kant ook goudbruin.
8. Haal de pannenkoek uit de pan en leg hem op een bord.
9. Herhaal dit proces totdat het beslag op is.
10. Serveer de pannenkoeken warm met je favoriete toppings zoals stroop, poedersuiker, fruit of chocoladesaus.

Dit is een basisrecept voor pannenkoeken. Je kunt variëren door bijvoorbeeld wat kaneel of vanille aan het beslag toe te voegen voor extra smaak.

Taalschaaltekst 3

Pannenkoeken (voor 10 stuks)

Eenvoudige pannenkoeken uit Nederland.

Ingrediënten:

- 250 gram pannenkoekmeel
- 2 eieren
- ½ liter melk
- boter

Bereidingswijze:

1. Neem een grote kom en doe hier het pannenkoekmeel in.
2. Maak een kuiltje in het midden van het meel.
3. Breek de 2 eieren en voeg deze toe in het kuiltje.
4. Begin met het toevoegen van een beetje melk en meng het geheel met een garde of een mixer. Blijf melk toevoegen tot je een redelijk vloeibaar beslag hebt dat geen klontjes meer bevat. De consistentie moet vergelijkbaar zijn met dikke room.
5. Verwarm een koekenpan op middelhoog vuur. Voeg een klein klontje boter toe en laat het smelten.
6. Schep met een soeplepel wat beslag in het midden van de pan en draai de pan rond om het beslag gelijkmatig te verdelen.
7. Bak de pannenkoek 2-3 minuten aan de ene kant tot hij goudbruin is. Draai hem dan om en bak de andere kant ook goudbruin.
8. Haal de pannenkoek uit de pan en leg hem op een bord.
9. Herhaal dit proces totdat het beslag op is.
10. Serveer de pannenkoeken warm met je favoriete toppings zoals stroop, poedersuiker, fruit of chocoladesaus.

Dit is een basisrecept voor pannenkoeken. Je kunt variëren door bijvoorbeeld wat kaneel of vanille aan het beslag toe te voegen voor extra smaak.

Svo11 Ons sportveld

Beoordelingsmodel svo11 Ons sportterrein

Precondities

De tekst is te beoordelen, omdat

- de tekst is geschreven in het Nederlands;
- de schrijver de aanwijzingen van de opdracht volgt;
- de schrijver de opdracht serieus neemt.

  Ja: ga verder met beoordelen **[1p]**

  Nee: stop met beoordelen **[0p]**

Communicatieve effectiviteit

 De schrijver is erin geslaagd om een overtuigende brief te schrijven over het belang van het behoud van het sportterrein. [max. 6p]

1	schaaltekst 1	2	schaaltekst 2	3	schaaltekst 3	4	schaaltekst 4	5	schaaltekst 5	6
---	---------------	---	---------------	---	---------------	---	---------------	---	---------------	---

Taalgebruik

 Let op woordgebruik & woordenschat, spelling, grammatica en interpunctie **[max. 4p]**

1	taalschaaltekst 1	2	taalschaaltekst 2	3	taalschaaltekst 3	4
---	-------------------	---	-------------------	---	-------------------	---

Samenhang

 De schrijver schrijft een samenhangende tekst. **[max. 4p]**

1 optie kiezen

- 1 De tekst is niet samenhangend geschreven.
- 2 De tekst is enigszins samenhangend geschreven.
- 3 De tekst is redelijk samenhangend geschreven.
- 4 De tekst is samenhangend geschreven.

Afstemming op doel

 De schrijver bereikt het schrijfdoel. **[max. 4p]**

1 optie kiezen

- 1 De schrijver bereikt het schrijfdoel niet.
- 2 De schrijver bereikt het schrijfdoel enigszins.
- 3 De schrijver bereikt het schrijfdoel redelijk.
- 4 De schrijver bereikt het schrijfdoel.

Afstemming op publiek

 De schrijver stemt het taalgebruik af op de lezer **[max. 4p]**

1 optie kiezen

- 1 Het taalgebruik is niet afgestemd op de lezer.
- 2 Het taalgebruik is enigszins afgestemd op de lezer.
- 3 Het taalgebruik is redelijk afgestemd op de lezer.
- 4 Het taalgebruik is afgestemd op de lezer.

Leesbaarheid

 De schrijver besteedt aandacht aan de opmaak. **[max. 4p]**

1 optie kiezen

- 1 De opmaak van de tekst is onvoldoende.
- 2 De opmaak van de tekst is matig.
- 3 De opmaak van de tekst is redelijk.
- 4 De opmaak van de tekst is goed.

Inhoud

 [max. 3p]

3 opties mogelijk

1. De tekst bevat de vraag om het sportterrein te behouden.	1p
2. De tekst bevat de vraag om de huizen op een andere locatie te bouwen.	1p
3. De schrijver legt uit hoe belangrijk het sportterrein voor de leerlingen is.	1p

Tim Everoom
A.D. de Grootplein 1
1234 AD Arnhem

Gemeente Arnhem
T.a.v. Burgemeester Marcouch
Duivelshuis 2
1234 OJ Arnhem

Betreft: Behoud van ons sportterrein

Geachte heer Marcouch,

Met grote verbazing en bezorgdheid vernamen wij, de leerlingen en medewerkers van de Turingschool vorige week het nieuws over het plan van de gemeente om op ons geliefde sportterrein huizen te bouwen. Ik schrijf u deze brief namens velen van ons om te pleiten voor het behoud van dit unieke en voor ons onmisbare sportterrein.

Ons sportterrein is veel meer dan alleen een stuk grond met wat sportfaciliteiten. Het is een plek waar wij dagelijks naartoe gaan om te bewegen, te sporten en te ontspannen. Het draagt bij aan onze gezondheid, ons welzijn en onze sociale cohesie. De fitnessstoestellen, de klimwand, het voetbalveld en het hockeyveld bieden een diversiteit aan sportmogelijkheden die nergens anders in de directe omgeving te vinden zijn.

Bovendien is dit terrein een belangrijke plek voor onze schoolactiviteiten. Sportdagen, schooltoernooien en andere evenementen worden hier georganiseerd. Deze evenementen versterken de band tussen studenten, leraren en de lokale gemeenschap. Het wegnemen van deze faciliteiten zou niet alleen een groot gemis zijn voor onze school maar ook voor de hele buurt.

Wij begrijpen dat er behoefte is aan nieuwe woningen in onze gemeente. Woningnood is een serieus probleem en wij respecteren de inspanningen van de gemeente om oplossingen te vinden. Echter, wij hopen dat u begrijpt hoe essentieel dit sportterrein voor ons is en dat u bereid bent om naar alternatieve locaties voor de nieuwe huizen te zoeken.

Het behouden van groene en sportieve voorzieningen in onze gemeente is van onschatbare waarde. Het bevordert de gezondheid, sociale interactie en het welzijn van de bewoners. Ik verzoek u daarom vriendelijk, namens de hele schoolgemeenschap, om ons sportterrein te beschermen en een andere oplossing te zoeken voor de geplande woningbouw.

Wij zouden graag met u en de betrokken partijen in gesprek gaan om samen naar een oplossing te zoeken die zowel de behoefte aan woningen als het belang van ons sportterrein respecteert.

Met vriendelijke groet,

Tim Everoom
Klas 2A, Turingschool

Tim Everoom
A.D. de Grootplein 1
1234 AD Arnhem

Gemeente Arnhem
T.a.v. Burgemeester Marcouch
Duivelshuis 2
1234 OJ Arnhem

Onderwerp: Behoud van ons sportterrein

Geachte burgemeester Marcouch,

Mijn naam is Tim en ik ben een leerling van de school die naast het sportterrein ligt. Ik schrijf u deze brief om mijn zorgen te uiten over het plan van de gemeente om op ons sportterrein huizen te bouwen.

Het sportterrein is erg belangrijk voor ons. Wij gebruiken het bijna elke dag. Er is een klimwand waar we onze moed en kracht testen. Er zijn fitnessstoestellen waar we ons lichaam gezond houden. En natuurlijk zijn er ook het voetbal- en hockeyveld waar we samen met vrienden sporten en plezier maken. Dit sportterrein is een plek waar we leren, groeien en plezier hebben. Het helpt ons gezond en actief te blijven.

Als dit sportterrein wordt vervangen door huizen, verliezen we een belangrijk deel van onze schoolomgeving. Het is niet alleen een plek voor sport, maar ook voor samenzijn en vriendschap.

Wij begrijpen dat er behoefte is aan nieuwe huizen in de gemeente. Maar we vragen u vriendelijk om een andere plek te zoeken voor deze huizen. Er zijn vast andere plekken in de gemeente die geschikt zijn voor woningbouw en waar geen kinderen hun geliefde sportterrein verliezen.

Ik hoop dat u ons begrijpt en dat u een oplossing kunt vinden waar iedereen blij van wordt. Het zou zo fijn zijn als we ons sportterrein kunnen houden.

Alvast bedankt voor uw tijd en aandacht.

Met vriendelijke groet,

Tim Everoom
Klas 2A, Turingschool

Aan de Gemeente Arnhem
T.a.v. Burgemeester Marcouch
Duivelshuis 2
1234 OJ Arnhem

Onderwerp: Behoud van ons sportterrein

Beste burgemeester,

Ik schrijf u omdat ik me zorgen maak over ons sportterrein naast de school. We hebben gehoord dat de gemeente op die plek huizen wil bouwen. Wij vinden dat sportterrein erg belangrijk en ik wil u vragen om het niet weg te halen.

We sporten en spelen er bijna elke dag. Het is voor ons een fijne plek om te bewegen en te ontspannen. Ook houden we er sportdagen en wedstrijden. Als dat sportterrein verdwijnt, missen we een belangrijke plek in onze buurt.

Ik snap dat er nieuwe huizen nodig zijn in de gemeente. Maar is het mogelijk om een andere plek voor die huizen te zoeken? Het sportterrein is zo waardevol voor ons en veel mensen in de buurt.

Ik zou het fijn vinden als we samen kunnen praten over een oplossing. Misschien is er een manier om zowel huizen te bouwen als het sportterrein te behouden.

Bedankt voor uw aandacht en ik hoop op een positieve reactie.

Met vriendelijke groet,

Tim Everoom

Klas 2A, Turingschool

Onderwerp: We willen ons sportterrein houden

Hallo burgemeester,

Ik schrijf u omdat we hebben gehoord dat er huizen komen op ons sportterrein naast de school. Dat vinden we niet leuk, omdat we daar altijd sporten en spelen.

Dat sportterrein is belangrijk voor ons. We sporten daar bijna elke dag. We hebben er sportdagen, voetbalwedstrijden en nog veel meer. Als het sportterrein weggaat, hebben we geen plek meer om dat te doen.

We snappen dat er nieuwe huizen nodig zijn. Maar wij hopen dat die huizen ergens anders kunnen komen en niet op ons sportterrein. Het zou fijn zijn als u ons helpt.

Kunnen we een keer praten? Dan kunnen we samen een oplossing zoeken.

Bedankt voor het lezen van mijn brief.

Groetjes,

Tim Everoom

Klas 2A

Hallo burgemeester,

Ik ben Tim. Het sportterrein naast onze school? Ja, daar sporten we. Ik hoorde dat er huizen komen. Dat is niet leuk. Kunnen de huizen niet ergens anders? Wij willen sporten.

Oké, doei.

Groetjes,

Tim

Taalschaaltekst 1

Aan de Gemeente Arnhem

T.a.v. Burgemeester Marcouch

Duivelshuis 2

1234 OJ Arnhem

Onderwerp: Behout van ons sportterrein

Beste burgemeester,

Ik schrijf u omdat ik me zorgen maak over ons sportterrein naast de school. We hebben gehoord dat de gemeente op die plek huizen wil bouwen. Wij vinden dat sportterrein erg belangrijk en ik wil u vragen om het niet weg te halen.

We sporten en spelen er bijna elke dag. Het is voor ons een fijne plek om te bewegen en te ontspannen. Ook houden we er sportdagen en wedstrijden. Als dat sportterrein verdwijnt, missen we een belangrijke plek in onze buurt.

Ik snap dat er nieuwe huizen nodig zijn in de gemeente. Maar is het mogelijk om een andere plek voor die huizen te zoeken? Het sportterrein is zo waardevol voor ons en veel mensen in de buurt.

Ik zou het fijn vinden als we samen kunnen praten over een oplossing. Misschien is er een manier om zowel huizen te bouwen als het sportterrein te behouden.

Bedankt voor uw aandacht en ik hoop op een positieve reactie.

Met vriendelijke groet,

Tim Everoom

Klas 2A, Turingschool

Taalschaaltekst 2

Aan de Gemeente Arnhem
T.a.v. Burgemeester Marcouch
Duivelshuis 2
1234 OJ Arnhem

Onderwerp: Behoudt van ons sportterrein

Beste burgemeester,

Ik schrijf u omdat ik me zorgen maak over ons sporterein naast de school. We hebben gehoord dat de gemeente op die plek huizen wil bouwen. Wij vinden dat sporttrein erg belangrijk en wil u vragen om het niet weg te halen.

We sporten en spelen er bijna elke dag. Het is voor ons een fijne plek om te bewegen en te ontspanen. Ook houden we er sportdagen en wedstrijden. Als dat sporterrein verdwijnt, missen we een belangrijke plek in onze buurt.

Ik snap dat er nieuwe huizen nodig zijn in de gemeente. Maar is het mogelijk om een andere plek voor die huizen te zoeken? Het sportterrein is zo waardevol voor ons en veel mensen in de buurt.

Ik zou het fijn vinden als we samen kunnen praten over een oplossing. Misschien is er een manier om zowel huizen te bouwen als het sportterrein te behouden.

Bedankt voor uw aandacht en ik hoop op een posetieve reactie.

Met vriendelijke groet,

Tim Everoom

Klas 2A, Turingschool

Taalschaaltekst 3

Aan de Gemeente Arnhem
T.a.v. Burgemeester Marcouch
Duivelshuis 2
1234 OJ Arnhem

Onderwerp: Behoud van ons sportterrein

Beste burgemeester,

Ik schrijf u omdat ik me zorgen maak over ons sportterrein naast de school. We hebben gehoord dat de gemeente op die plek huizen wil bouwen. Wij vinden dat sportterrein erg belangrijk en ik wil u vragen om het niet weg te halen.

We sporten en spelen er bijna elke dag. Het is voor ons een fijne plek om te bewegen en te ontspannen. Ook houden we er sportdagen en wedstrijden. Als dat sportterrein verdwijnt, missen we een belangrijke plek in onze buurt.

Ik snap dat er nieuwe huizen nodig zijn in de gemeente. Maar is het mogelijk om een andere plek voor die huizen te zoeken? Het sportterrein is zo waardevol voor ons en veel mensen in de buurt.

Ik zou het fijn vinden als we samen kunnen praten over een oplossing. Misschien is er een manier om zowel huizen te bouwen als het sportterrein te behouden.

Bedankt voor uw aandacht en ik hoop op een positieve reactie.

Met vriendelijke groet,

Tim Everoom

Klas 2A, Turingschool

Svo20 Baasjes gezocht

Beoordelingsmodel svo20 Baasjes gezocht

Precondities

De tekst is te beoordelen, omdat

- de tekst is geschreven in het Nederlands;
- de schrijver de aanwijzingen van de opdracht volgt;
- de schrijver de opdracht serieus neemt.

  Ja: ga verder met beoordelen **[1p]**

  Nee: stop met beoordelen **[0p]**

Communicatieve effectiviteit

 De schrijver is erin geslaagd een overtuigende oproep te schrijven voor de hond en de kat. [max. 4p]

1	schaaltekst 1	2	schaaltekst 2	3	schaaltekst 3	4
---	---------------	---	---------------	---	---------------	---

Taalgebruik

 Let op woordgebruik & woordenschat, spelling, grammatica en interpunctie **[max. 4p]**

1	taalschaaltekst 1	2	taalschaaltekst 2	3	taalschaaltekst 3	4
---	-------------------	---	-------------------	---	-------------------	---

Samenhang

 De schrijver schrijft een samenhangende tekst. **[max. 4p]**

1 optie kiezen

- 1 De tekst is niet samenhangend geschreven.
- 2 De tekst is enigszins samenhangend geschreven.
- 3 De tekst is redelijk samenhangend geschreven.
- 4 De tekst is samenhangend geschreven.

Afstemming op doel

 De schrijver bereikt het schrijfdoel. **[max. 4p]**

1 optie kiezen

- 1 De schrijver bereikt het schrijfdoel niet.
- 2 De schrijver bereikt het schrijfdoel enigszins.
- 3 De schrijver bereikt het schrijfdoel redelijk.
- 4 De schrijver bereikt het schrijfdoel.

Afstemming op publiek

 De schrijver stemt het taalgebruik af op de lezer **[max. 4p]**

1 optie kiezen

- 1 Het taalgebruik is niet afgestemd op de lezer.
- 2 Het taalgebruik is enigszins afgestemd op de lezer.
- 3 Het taalgebruik is redelijk afgestemd op de lezer.
- 4 Het taalgebruik is afgestemd op de lezer.

Leesbaarheid

 De schrijver besteedt aandacht aan de opmaak. **[max. 4p]**

1 optie kiezen

- 1 De opmaak van de tekst is onvoldoende.
- 2 De opmaak van de tekst is matig.
- 3 De opmaak van de tekst is redelijk.
- 4 De opmaak van de tekst is goed.

Inhoud

 [max. 3p]

3 opties mogelijk

1. De tekst vermeldt dat er baasjes gezocht worden voor de hond en de kat die op de foto staan. 1p
  2. De tekst bevat een toelichting met eigenschappen de hond en de kat. 1p
  3. De tekst legt uit wat voor baasje de hond en de kat nodig hebben. 1p
-

Oproep: Lieve baasjes gezocht!

Hallo dierenliefhebbers,

In ons dierenasiel wachten veel prachtige dieren op een liefdevol thuis. Twee van deze bijzondere dieren willen we graag aan jullie voorstellen:

Rakker: Deze lieve Beagle heeft een hart van goud. Met zijn sprankelende ogen en altijd kwispelende staart is hij een echte hartendief. Hij is actief, speels en houdt van lange wandelingen in de natuur. Ideaal voor een gezin of iemand die graag actief is en veel buiten komt.

Doortje: Deze prachtige langharige kat is een echte diva. Met haar groene ogen kijkt ze de wereld in vol nieuwsgierigheid. Ze houdt van rust, knuffelen en een zacht bedje om in te luieren. Ze zou perfect passen bij iemand die een rustige omgeving kan bieden en veel liefde te geven heeft.

Als je overweegt om een huisdier te nemen, denk dan aan deze prachtige dieren die wachten op een tweede kans op liefde en geluk. Beide dieren zijn gezond, gechipt, gevaccineerd en klaar om naar hun 'voor altijd thuis' te gaan.

Neem contact met ons op voor meer informatie of kom langs om kennis te maken met deze en andere lieve dieren in ons asiel. Ze wachten op jou!

Dankjewel voor het overwegen van een adoptie. Laten we samen een verschil maken in het leven van deze dieren.

Met warme groeten,

Tim Everoom

Dierenasiel De Toevlucht

Oproep: We zoeken lieve baasjes!

Hallo,

In ons dierenhuis wachten veel dieren op een nieuw thuis. We willen jullie twee dieren laten zien:

Rakker: Dit is een lieve Beagle hond. Hij heeft mooie ogen en een blije staart. Hij houdt van spelen en wandelen. Hij is goed voor een gezin of voor iemand die vaak buiten is.

Doortje: Dit is een mooie kat met lang haar. Ze heeft groene ogen. Ze houdt van rust en knuffelen. Ze wil graag een rustig huis en veel liefde.

Denk je aan een huisdier? Denk dan aan deze dieren. Ze zijn gezond en klaar voor een nieuw huis.

Wil je meer weten? Bel ons of kom langs. De dieren wachten op jou!

Bedankt als je denkt aan adoptie. Samen helpen we de dieren.

Groetjes,

Tim Everoom

Dierenhuis De Toevlucht

We zoeken baasjes!

Hallo,

In ons dierenhuis zijn veel dieren die een thuis zoeken. We vertellen over twee dieren:

Rakker: Rakker is een hond. Hij is lief en houdt van spelen. Hij is blij als hij buiten kan lopen.

Doortje: Doortje is een kat. Ze is lief en rustig. Ze houdt van knuffelen.

Wil je een dier? Denk aan deze dieren. Ze zijn gezond.

Bel ons of kom kijken. De dieren wachten.

Dankjewel.

Groetjes,

Tim

Dierenhuis De Toevlucht

Taalschaaltekst 1

Oproep: We zoekn lieve baasjes!

Hallow,

In ons dierenhuis wachten vele diertjes op 'n nieuw huis. We willen jullie twee dieren late zien:

Rakker: Dit is 'n lieve Beagle hont. Hij heb mooie oge en 'n blijje staart. Hij houd van spelle en wandele. Hij is goet voor 'n gezin of voor iemand die vaak buite is.

Doortje: Dit is 'n mooie kat met lang haar. Ze heb groen oge. Ze houdt van russt en knuffele. Ze wil graag 'n russtig huis en veul liefde.

Denk je aan 'n huisdiertje? Denk dan aan deze dieren. Ze zijn gezond en klaar voor 'n nieuw huis.

Wil je meer weete? Bel ons of kom langs. De diertjes wachten op jou!

Bedank als je denkt aan adoptie. Same helpen we de diertjes.

Groetjes,

Tim Everoom

Dierenhuis De Toevlucht

Taalschaaltekst 2

Oproep: We zoeken lieve baasjes!

Hallo,

In ons dierenhuis wachten veel dieren op een nieuw thuis. We willen jullie twee dieren laten zien:

Rakker: Dit is een lieve Beagle hond. Hij heeft mooie ogen en een blij staart. Hij houdt van spelen en wandelen. Hij is goed voor een gezin of voor iemand die vaak buiten is.

Doortje: Dit is een mooi kat met lang haar. Ze heeft groene ogen. Ze houdt van rust en knuffelen. Ze wil graag een rustig huis en veel liefde.

Denk je aan een huisdier? Denk dan aan deze dieren. Ze zijn gezond en klaar voor een nieuw huis.

Wil je meer weten? Bel ons of kom langs. De dieren wachten op jou!

Bedankt als je denkt aan adoptie. Samen helpen we de dieren.

Groetjes,

Tim Everoom

Dierenhuis De Toevlucht

Taalschaaltekst 3

Oproep: We zoeken lieve baasjes!

Hallo,

In ons dierenhuis wachten veel dieren op een nieuw thuis. We willen jullie twee dieren laten zien:

Rakker: Dit is een lieve Beagle hond. Hij heeft mooie ogen en een blije staart. Hij houdt van spelen en wandelen. Hij is goed voor een gezin of voor iemand die vaak buiten is.

Doortje: Dit is een mooie kat met lang haar. Ze heeft groene ogen. Ze houdt van rust en knuffelen. Ze wil graag een rustig huis en veel liefde.

Denk je aan een huisdier? Denk dan aan deze dieren. Ze zijn gezond en klaar voor een nieuw huis.

Wil je meer weten? Bel ons of kom langs. De dieren wachten op jou!

Bedankt als je denkt aan adoptie. Samen helpen we de dieren.

Groetjes,

Tim Everoom

Dierenhuis De Toevlucht

Bijlage 4: Het analytische beoordelingsformulier

Algemene richtlijnen bij het beoordelen:

80% of meer van de criteria = 2 punten

50% tot 80% van de criteria = 1 punt

Onder 50% van de criteria = 0 punten

Uitwerking van stap 1	
Het schrijfproduct is voldoende leesbaar.	Ja > ga verder naar stap 2
	Nee > product niet verder beoordelen
Uitwerking van stap 2	
Het schrijfproduct is voldoende adequaat.	Ja > ga verder naar stap 3
	Nee > product niet verder beoordelen

Uitwerking van stap 3	0	1	2
<p>1 Opdrachtspecifieke inhoudskenmerken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opdrachtspecifiek 			
<p>2 Samenhang</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebruikt veelvoorkomende verbindingswoorden (als, hoewel) correct. • De tekst bevat een volgorde: inleiding, kern en slot. • Kan alinea's maken en inhoudelijke verbanden expliciet aangeven. • Maakt soms nog onduidelijke verwijzingen en fouten in de structuur van de tekst. 			
<p>3 Afstemming op doel</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan in teksten met een eenvoudige lineaire structuur trouw blijven aan het doel van het schrijfproduct. 			
<p>4 Afstemming op publiek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Past het woordgebruik en toon aan op het publiek. 			
<p>5 Woordgebruik en woordenschat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Varieert het woordgebruik, fouten met idiomatische uitdrukkingen komen nog voor. 			
<p>6 Spelling, interpunctie en grammatica</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vertoont een redelijk beheersing van de spelling, interpunctie en grammatica. • Formuleert korte eenvoudige zinnen altijd correct, in langere complexere zinnen komen fouten soms nog voor. • Gebruikt eenvoudige onregelmatige werkwoorden vrijwel altijd correct (bijv. zijn-was-geweest). Fouten in complexe onregelmatige werkwoorden komen nog voor (bijv. brengen-bracht-gebracht). • Past de eenvoudige spellingsregels vrijwel altijd correct toe (bijv. groot/grote). Fouten bij complexere spellingsregels komen nog voor (bijv. café/cafés). • Past de regels t.a.v. complexere interpunctie meestal correct toe (hoofdletter, punt, uitroepetekens, vraagtekens, aanhalingstekens). 			

<p>7 Leesbaarheid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebruikt titel en tekstkopjes. • Heeft bij langere teksten (meer dan twee x A4) ondersteuning nodig bij aanbrengen van lay-out. 			
--	--	--	--

Oprichtingspecifieke inhoudskenmerken

Baasjes gezocht	<ul style="list-style-type: none"> • De tekst vermeldt dat er baasjes gezocht worden voor de hond en de kat die op de foto staan. • De tekst bevat een toelichting met eigenschappen van de hond en de kat. • De tekst legt uit wat voor baasje de hond en de kat nodig hebben.
Een recept voor pannenkoeken	<ul style="list-style-type: none"> • De tekst volgt de stappen uit de afbeelding • De tekst bevat de ingrediënten uit de opdracht.
Kortere zomervakantie	<ul style="list-style-type: none"> • In de tekst staat dat een kortere zomervakantie een slecht plan is. • In de tekst staan minimaal twee argumenten waarom een kortere zomervakantie een slecht plan is.
Nepnieuws	<ul style="list-style-type: none"> • De tekst beschrijft wat nepnieuws is. • De tekst beschrijft waarom sommige mensen nepnieuws verspreiden. • De tekst beschrijft wat er tegen nepnieuws kan worden gedaan.
Ons sportveld	<ul style="list-style-type: none"> • De tekst bevat de vraag om het sportterrein te behouden. • De tekst bevat de vraag om de huizen op een andere locatie te bouwen. • De schrijver legt uit hoe belangrijk het sportterrein voor de leerlingen is.

Bijlage 5: De kappawaarden van de analytische beoordelingen
Tabel 5

De gewogen Cohens kappawaarden (κ) met tussen haakjes de bijhorende Asymptotic Standard Error (ASE) per schrijfo opdracht en versie voor de zeven analytische beoordelingsschalen. Tevens worden het bereik, de mediaan en de pooled kappawaarde (κ_{pooled}) van de kappawaarden van beide holistische beoordelingsschalen weergegeven. n verwijst naar het aantal gepaarde beoordelingen waarop κ gebaseerd is.

Schrijfo opdracht	Versienummer	n	κ (ASE)						
			Oprachtspecifieke inhoudskenmerken	Samenhang	Afstemming op doel	Afstemming op publiek	Woordgebruik en woordenschat	Spelling, interpunctie en grammatica	Leesbaarheid
svo05	7	11	0.18 (0.12)	0.42 (0.22)	0.13 (0.13)	0.27 (0.22)	-0.26 (0.22)	0.07 (0.25)	-0.03 (0.24)
svo05	10	22	0.05 (0.04)	0.35 (0.16)	0.22 (0.18)	0.42 (0.15)	0.20 (0.17)	0.57 (0.15)	0.57 (0.15)
svo06	5	14	0.24 (0.22)	0.06 (0.05)	0.03 (0.04)	0.36 (0.17)	0.00 (0.00)	0.19 (0.10)	0.59 (0.25)
svo06	10	19	0.47 (0.22)	0.00 (0.00)	0.00 (0.00)	0.00 (0.00)	0.00 (-)	0.00 (0.00)	0.68 (0.14)
svo08	1	20	0.21 (0.19)	0.20 (0.15)	0.07 (0.05)	-0.04 (0.04)	0.07 (0.11)	0.17 (0.10)	0.32 (0.17)
svo08	2	10	0.12 (0.12)	0.22 (0.14)	0.42 (0.14)	0.42 (0.25)	0.44 (0.22)	0.00 (0.00)	0.47 (0.20)
svo11	5	28	0.09 (0.13)	-0.01 (0.13)	-0.02 (0.10)	0.39 (0.15)	-0.03 (0.11)	0.22 (0.09)	0.01 (0.16)
svo11	6	38	-0.11 (0.09)	-0.05 (0.08)	-0.04 (0.10)	-0.20 (0.11)	-0.09 (0.10)	0.01 (0.10)	0.04 (0.11)
svo20	2	13	0.15 (0.10)	0.55 (0.20)	0.13 (0.12)	0.44 (0.19)	0.00 (0.00)	0.09 (0.09)	0.18 (0.16)
svo20	4	19	-0.60 (0.12)	-0.27 (0.13)	-0.07 (0.09)	-0.07 (0.15)	-0.05 (0.08)	-0.04 (0.11)	-0.01 (0.01)
Bereik			-0.60 – 0.47	-0.27 – 0.55	-0.07 – 0.42	-0.20 – 0.44	-0.26 – 0.44	-0.04 – 0.57	-0.03 – 0.68
Mediaan			0.14	0.13	0.05	0.32	0.00	0.08	0.25
κ_{pooled} (ASE)			0.16 (0.05)	0.05 (0.05)	0.00 (0.05)	0.15 (0.06)	-0.04 (0.05)	0.10 (0.05)	0.29 (0.06)